

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

1856

Nouakaran srpazan yérazheshdoutéan.
Sacred music book.
Constantinople, 1856.

ՔԵՐԱԿԱՐԱՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՄ

ՍԱՂՄՈՍՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՐԳԵՐՈՒ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ

ՀԱՆԳԵՐՁ ՆԵՐԱԾՈՒԹԵԱՄԲ

ՈՐ ԿԸ ՊԱՐՈՒՆԱԿԷ

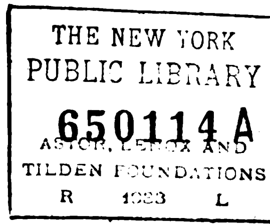
ՁԱՅՆԱՒՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՏԱՐԵՐՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. Գ. ՉԸՐՉԻԼԻ

1856

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Աստուծոյ փառաբանութիւնները երգելու պարտաւորութիւնը շատ պարզ կերպով ցուցուած է Սուրբ Գրոց մէջ՝ թէ՛ օրինակներով ու թէ պատուէրներով. և միշտ ալ Աստուծոյ ժողովուրդին պաշտամունքին հաճելի մէկ մասը կազմած է։ Այս հիմակուան հրատարակուած գիրքը՝ նոյն պարտաւորութիւնը հաճելի՝ ընդունելի և շինու-թիւն տալու կերպով մը կատարելու մասին մեր Բրօթէսթանդ ժողովուրդներուն օգնելու համար է։

Երաժշտական կանոնները պարզ կերպով գրուած են, և կը յուսանք թէ մասնաւոր ջանք մը պիտի ըլլայ ամէն Բրօթէսթանդ ժողովներու մէջ երգելու արհեստը մշակելու. անանկ որ ամէնն ալ կարող ըլլան Աստուծոյ փառաբանութիւն մատուցանել "հոգիով ու մտաւորութեամբ"։

ՏԱՐՐԵՐՔ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆ Ա

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ Ա

ՆԻՒԹԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

1. ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ կը բաղկանայ ականջի հաճոյական կերպով մը ձայներուն իրար յաջորդելէն՝ կամ մէկտեղ կապուելէն :

2. Երաժշտական ձայներուն հաճոյական յաջորդութիւնը՝ կը կոչուի Մեղեդի :

3. Իսկ հաճոյական կերպով անոնց մէկտեղ կապուիլը՝ կը կոչուի Ներդաշնակութիւն :

4. Երաժշտական ձայները կ'ըլլան,

1. Երկայն, կամ կարճ.
2. Բարձր, կամ ցած.
3. Ուժեղ, կամ անուշ.

5. Այս երեք բաժանումները կը կոչուին ձայնին

1. տեւողութիւնը.
2. աստիճանը.
3. զօրութիւնը :

ԳԼՈՒԽ Բ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՁԱՅՆԵՐՈՒՆ ՏԵՒՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. ՉԱՓ

6. Ամէն եղանակ հաւասար մասերու կը բաժնուի, երգուելու համար քշած ժամանակին միջոցին նայելով :

7. Այս հաւասար մասերը՝ կը կոչուին Չափ :

8. Երաժշտական գրութեան մէջ՝ չափերը վերէն վար քաշուած գիծերով կ'որոշուին, որոնք կը կոչուին Գաւազան :

9. Երգելու ատեն՝ չափերը կ'որոշուին կանոնաւոր միջոցի մէջ եղած ձեռքի շարժումով :

10. Չափերը կը բաժնուին 2, 3, 4 կամ 6 հաւասար մասերու:

11. Երբոր չափերը երկու մասերու կը բաժնուին, ան ատենը ձեռքը փոփոխակի վեր վար կը շարժի. եթէ բաժնուին իրեքի, ձեռքը առաջ կը զարնէ, վերջը դրեթէ հորիզոնական ուղղութեամբ դէպ'ի ձախ կողմը կը շարժի ու դարձեալ վեր կ'ելլէ, ուրկէ կրկին կ'իջնէ կը զարնէ յաջորդ չափին սկիզբը, և այսպէս կը շարունակէ. և երբ որ կը բաժնուի չորս մասերու, շարժումները պիտի ըլլան այսպէս՝ վար, ձախ կողմը, աջ կողմը, և վեր. և երբոր կը բաժնուի վեց մասերու, կ'ըլլայ այսպէս՝ վար, կրկին վար, ձախ կողմը, աջ կողմը, վեր, և կրկին վեր:

12. Ձեռքին շարժումովը չափերուն և անոնց բաժանումներուն որոշուիլը կը կոչուի՝ Բախում. որուն ճշդութիւնը շատ հարկաւոր է Երաժշտական միօրինակութեան համար:

Բ. ԽԱԶ

13. Ձայնը խազի պէս գիրի առնելու համար գործածուած նշանը՝ կը կոչուի Խազ (նօթա):

14. Ամէն մէկ խազին ձայնը որչափ տևելը՝ իր ձևէն կ'իմացուի:

15. Սովորաբար 6 ձև խազ կը գործածուի.

Ամբողջ,	𝅝		
Կէս,	𝅗𝅥	կամ այսպէս	𝅗𝅥
Քառորդ,	♩	" "	♩
Ութերորդ,	♪	" "	♪
Տասնըվեցերորդ,	𝅘𝅥𝅯	" "	𝅘𝅥𝅯
Երեսուն-ու-երկու-երորդ.	𝅘𝅥𝅰	" "	𝅘𝅥𝅰

16. Երբոր կէտ մը (.) դրուի խազի մը առջև՝ կը ցուցունէ թէ անոր տևողութիւնը իր կէսին չափ կ'աւելնայ. ինչպէս՝ ամբողջ մը կէտով (𝅝.), հաւասար է ամբողջ ու կէս՝ (𝅝 𝅗𝅥) կամ 3 կէս ամբողջ խազերու (𝅗𝅥 𝅗𝅥 𝅗𝅥), և այլն:

Գ. ՉԱՓԵՐՈՒՆ ԶԱՆԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

17. Ըստ այլ և այլ ձևով խազերը՝ չափերուն զանազանութիւն կրնան պատճառել. և ամէն Երաժշտական գրութեան սկիզբը՝ միշտ թուանշանով կը ցուցուի ամէն մէկ չափին մէջ պարունակուած խազերուն ձևը:

18. Սովորաբար գործածուած չափերուն թուանշանները հետևեալներն են, և կը ցուցընեն ամէն մէկ չա-

փին մէջ պարունակուած խաղերուն ձեւը.

2/2	կը ցուցունէ թէ չափերը կը պարունակեն 2 կէս ամբողջ, կամ	, և կ'ըսուի	Երկչափ
3/2	3 " " , "	" "	Եռաչափ
4/2	4 " " , "	" "	Քառաչափ
2/4	2 քառորդ, կամ	" "	Երկչափ
3/4	3 " , "	" "	Եռաչափ
4/4	4 " , "	" "	Քառաչափ
6/4	6 " , "	" "	Վեցչափ
3/8	3 ութերորդ, կամ	" "	Եռաչափ
4/8	4 " , "	" "	Քառաչափ
6/8	6 " , "	" "	Վեցչափ

19. Հարկ չէ որ ամէն չափ մի և նոյն ձև խաղ ունենայ, այլ կրնայ անոնց հաւասար արժէքը ունեցող ուրիշ խաղեր գործածուիլ ամէն մէկ չափին մէջ. ինչպէս՝

2/2 | | կամ | | կամ | | կամ | | կամ | | կրնայ գործածուիլ:

20. Մի և նոյն չափին մէջ ալ կրնայ այլ և այլ ձև խաղեր նաև գործածուիլ, միայն թէ ամէն չափին արժէքը իրարու հաւասար ըլլալու է՝ թուանշանին ցուցուցածին պէս. ինչպէս՝

2/4 | | կամ | | կամ | | | կամ | | կամ | | կամ | |

Դ. ՁԱՅՆԱՀԱՏ

21. Երգի մէջ երբեմն պէտք եղած ատենը ձայնը կըտրել ու լուռ կենալու ժամանակին երկայնութիւնն ալ ցուցունելու նշաններ կան, որոնք իրենց տարբեր ձեւերովը լուռ կենալու այլ և այլ ժամանակներ կը ցուցունեն՝ խաղերուն երկարութեանը համեմատ, ու աս նշանները կը կոչուին Ձայնահատ։

22. Վեց ձեւ ձայնահատ կայ սովորաբար գործածուած, որ ասոնք են.

—	ամբողջ ձայնահատ.	որուն տեւողութիւնը հաւասար է,	մէկ ամբողջ խաղի։	
—	կէս	"	կէս ամբողջ	"
	քառորդ	"	քառորդ	"
	ութերորդ	"	ութերորդ	"
	16երորդ	"	16երորդ	"
	32երորդ	"	32երորդ	"

ԳԼՈՒԽ Գ

ՁԱՅՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ

Ա. ՈՒԹՆԵԱԿ

23. Ութ ձայնը մարդ իր կոկորդէն կը հանէ. և բարձրը բերնին աւելի առջեւի մասէն կ'ելլէ։

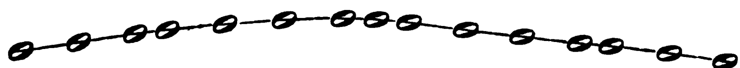
24. Ձայն հանած կամ լսած ատեննիս՝ կ'զգանք որ ատոնցմէ ոմանք ճիշդ նման են իրարու, միայն թէ իրարմէ բարձր կամ ցած են. ասոնցմէ իրարու ամենէն մօտ եղած երկու ձայներուն մէջտեղի բոլոր միջոցը կը կոչուի Ութնեակ, որովհետեւ ութը ձայներու կը բաժնուի՝ որուն ամենէն ցածը կը կոչուի առաջին, և բարձրը ութերորդ։

25. Այս ութը ձայները՝ որ ամէնը մէկանց Սքալա կամ Սանդուխ կը կոչուին, որոշ ու հաստատուն հեռաւորութիւններ կամ միջոցներ ունին, որոնք կը կոչուին՝ առաջին, երկրորդ, երրորդ, չորրորդ, հինգերորդ, վեցերորդ, եօթներորդ, ութերորդ. և միշտ այսպէս կը համրուին ցածէն մինչև բարձրը։

26. Այս ձայները հետեւեալ անուններովն ալ կը կոչուին.

առաջինը, տօ.
երկրորդը, րէյ.
երրորդը, մի.
չորրորդը, ֆա.
հինգերորդը, սօլ.
վեցերորդը, լա.
եօթներորդը, սի.
ութերորդը, տօ.

Սքալան թուանշաններով ու անուններով կը գրենք հոս:

1 2 3 4 5 6 7 8 7 6 5 4 3 2 1
տօ րէյ մի ֆա սօլ լա սի տօ սի լա սօլ ֆա մի րէյ տօ

Ութերորդը առաջինէն թէպէտ բարձր՝ բայց միանգամայն անոր նման ձայն մը ունենալով, նոյն անունը՝ կ'առնէ. և ութերորդէն մէկ աստիճան վեր ելած ձայնը՝ պիտի կոչուի րէյ, որովհետև ճիշդ երկրորդին նման է, բայց ութնեակ մը բարձր. և ամէն ուրիշ ձայներն ալ ասոր պէս են:

27. Վանորայ ձայներուն վեր ելլելու կանոնաւոր կարգը կ'ըլլայ՝ Տօ, րէյ, մի, ֆա, սօլ, լա, սի, տօ: Եւ իջնելու կարգը, Տօ, սի, լա, սօլ, ֆա, մի, րէյ, տօ:

28. Սքալային խազերուն ձայներուն միջատեղի հեռաւորութիւնը կը կոչուի Միջոց, կամ Աստիճան:

29. Ութնեակին ութը ձայներուն մէջ, ամէն միջոց հաւասար չէ, այլ անոնցմէ հինգը մեծ են՝ և երկուքը անոնց կէսին չափ են. որ ատոնք կրնանք ամբողջ աստիճան, ու կէս աստիճան կոչել:

30. Կէս աստիճանները 3ին և 4ին, ու 7ին և 8ին միջատեղերն են. միւս ամէն միջոցները ամբողջ աստիճաններ են:

Բ. ՏՈՂԱՇԱՐ ԵՒ ԿԼԵՖ

31. Ութնեակին այլ և այլ ձայները գիրով ցուցունելու համար՝ 15րդ հատուածին մէջ գրուած խազի նշանները կը գրուին կարգաւ քաշուած հինգ գիծերու վրայ, որ կը կոչուին Տողաշար, և այսպէս է:

32. Սօ խազի նշանները՝ գիծերուն վրայ և անոնց միջատեղերն ալ կարգաւ կը գրուին, ցած ձայները վար՝ և բարձրերը վեր գրուելով. վանորայ գիծերը և անոնց միջոցները կը համրուին վարէն վեր՝ այսպէս,

վերի յաւելուած գիծ		
հինգերորդ "		վերի միջոց
չորրորդ "		չորրորդ "
երրորդ "		երրորդ "
երկրորդ "		երկրորդ "
առաջին "		առաջին "
վարի յաւելուած "		վարի "

Տողաշարին վրայ գիծեր կրնայ աւելնալ թէ վերը և թէ վարը:

33. Տողաշարին աստիճաններուն անունները՝ այբուբենին առաջին եօթը գիրերով կը կոչուին: Սովորական

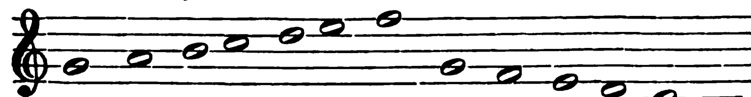
կերպը երկուք է. Մէկ կերպը՝ յաւելուած վարի գիծին վրայ Գ կը գրուի, և միւս կերպը երկրորդ միջոցին վրայ գրուի:

34. Երաժշտական գրութեանց մէջ աս երկու կերպին որը գործածուած ըլլալը որոշելու համար երկու նշան կը գործածուի եղանակին սկիզբը, որոնց Քլէֆ կ'ըսուի:

35. Աս նշանը 𝄞 Ս. քլէֆ կ'ըսուի, ու կը ցուցընէ թէ երկրորդ գիծին վրայ Ս. պիտի ըլլայ, ու անատենը վարի յաւելուած գիծին վրայ Գ կ'ըլլայ:

36. Աս նշանը Ֆ. քլէֆ կ'ըսուի, ու կը ցուցունէ թէ ասալ նոյն կերպով չորրորդ գիծին վրայ Ֆ. պիտի գրուի, ու անատենը երկրորդ միջոցին վրայ Գ կ'ըլլայ:

Օրինակներ

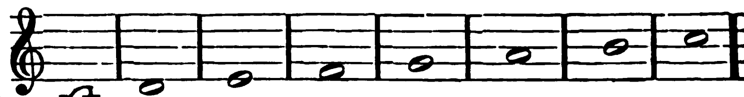

է ա բ գ դ ե զ է զ ե դ գ բ
սօլ լա սի տօ րէյ մի ֆա սօլ ֆա մի րէյ տօ սի

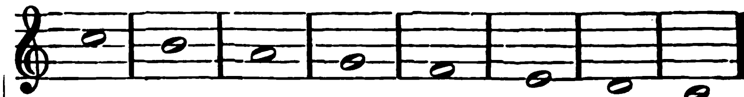
զ է ա բ գ դ զ ե դ գ բ ա է
ֆա սօլ լա սի տօ րէյ ֆա մի րէյ տօ սի լա սօլ

Աստի Ս. քլէֆին վրայ ութնեակին կանոնաւոր կարգը դէպ'ի վեր՝ կ'ըլլայ այսպէս:

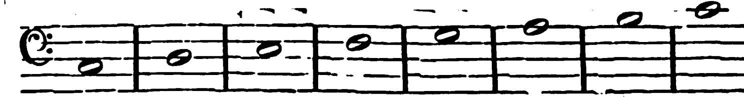
գ դ ե զ է ա բ գ
տօ րէյ մի ֆա սօլ լա սի տօ

Եւ նորէն դէպ'ի վար կարգը, կ'ըլլայ այսպէս:

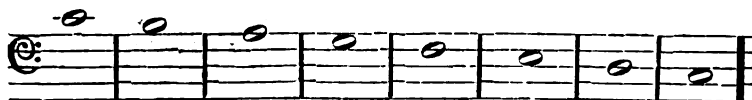
գ բ ա է զ ե դ գ
տօ սի լա սօլ ֆա մի րէյ տօ

Այսպէս Ֆ. քլէֆին վրայ ութնեակին կարգը դէպ'ի վեր՝ կ'ըլլայ այսպէս:

գ դ ե զ է ա բ գ
տօ րէյ մի ֆա սօլ լա սի տօ

Ու դէպ 'ի վար կ'ըլլայ այսպէս ։

Կախընթաց դասերուն վրայ վարժութիւններ ։

Ասոր գործնական վարժութիւնը կ'ըլլայ խազերուն անուանները տալով երգել՝ և բախումները ընել 13րդ հատուածին համեմատ ։

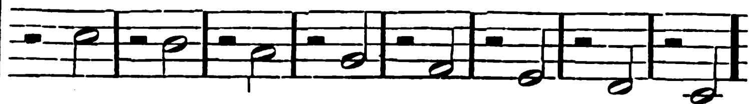
Նմանապէս հետևեալն ալ առաջ խազերուն անուանները երգել՝ վերջը անոնց տեղը բառերովը երգել ։

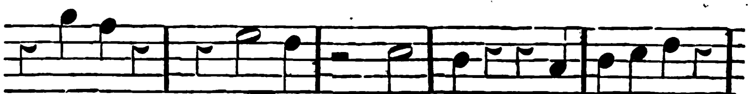

Հետևեալները յարմար օրինակներ են ձայնահատները սորվելու ։

37. Երբ և նոյն ձայնը ցուցանող երկու խազ՝ երբոր կապով մը միացած են, մէկ ձայն մը կը հանեն ։

Վարժութիւն ։

Գ. ՎԵՐՆԱԽԱՂ, ՆԵՐՔՆԱԽԱՂ։

38. Սանդղային ան աստիճանները որ ամբողջ են, կրնան միջանկեալ ձայն մըն ալ ունենալ. զոր օրինակ՝ 1 և 2, 2 և 3, 4 և 5, 5 և 6, ու 6 և 7. բայց 3 և 4, 7 և 8, ըստ որում կէս աստիճան են, (տես 29, 30,) չեն կրնար միջանկեալ ձայն մը ունենալ ։

39. Կէս աստիճան ունեցող նօթաները սանդղաշարին վրայ գրուելու տեղը, կրնան կամ վարի կամ վերի աստիճանին վրայ գրուիլ. զոր օրինակ՝ 1 և 2ին միջավայրը գրուելու կէս աստիճան ունեցող նօթան, կրնայ 1ին վրայ ալ գրուիլ, 2ին վրայ ալ ։

40. Կէս աստիճան ունեցող նօթան՝ երբոր սանդղաշարին վարի աստիճանին վրայ գրուի, բարձրացընելու նշան մը կը գրուի անոր առջևը, որ Վերնախաղ (#) կ'ըսուի. և ձայնը կէս աստիճան վեր կը բարձրացընէ, և ան անունը նոյն թիւը կամ գիրը կ'ըսուի Վերամբարձ ։

41. Նմանապէս երբոր վերի աստիճանին վրայ գրուի, ցածցընելու նշան մը կը գրուի անոր առջևը, որ Ներքնախաղ (♭) կ'ըսուի. և ձայնը կէս աստիճան վար կ'իջեցընէ, և ան անունը նոյն թիւը կամ գիրը կ'ըսուի Վայրաբեր ։

42. Այս կէս աստիճան նօթաներուն անունները զարծանած անուններու քիչ մը փոփոխութիւն կ'ըլլայ. զոր օրինակ՝ տօ, տի. րէյ, րի. ֆա, ֆի. սօլ, սի. ևն, կ'ըլլայ վերնախաղ ունեցած անունը. անանկ ալ ներքնախաղ ունեցած անունը կ'ըլլայ տօ, տէյ. ֆա, ֆէյ. ևն ։

43. Տասներկու նօթա ունեցող սանդղա մը՝ տասներկու կէս աստիճանաւոր միջոցով Կիսաձայն սանդղա կ'ըսուի ։

Հետևեալ տախտակը կը ցուցընէ կիսաձայն սանդղան թիւերով, գիրերով, ևն ։

1	#1	2	#2	3	4	#4	5	#5	6	#6	7	8
Պ	Պ#	Պ	Պ#	Ն	Օ	Օ#	Է	Է#	Ը	Ը#	Բ	Պ
տօ	տի	րէյ	րի	մի	ֆա	ֆի	սօլ	սի	լա	լի	սի	տօ

8	7	♭7	6	♭6	5	♭5	4	3	♭3	2	♭2	1
Գ	Բ	Բ♭	Ա	Ա♭	Է	Է♭	Զ	Ե	Ե♭	Դ	Դ♭	գ
տօ	սի	սէյ	լա	լէյ	սօլ	սէյ	ֆա	մի	մէյ	րէյ	րէյ	տօ

44. Նշանակի մը մէջ վերնախաղ կամ ներքնախաղ մը որ նօթային վրայ դրուած ըլլայ՝ միայն նոյն տեսակ նօթային կ'ազդէ, ու ան ալ իր գտնուած չափին մէջ։

Օրինակ

Այս վերնախաղը կ'ազդէ առջի չափին մէջ գտնուած երկու Դ'ին վրայ, բայց երկրորդ չափին մէջի Դ'ին չազդեր։

45. Թէ որ առջի չափին մէջի վերնախաղ կամ ներքնախաղ ունեցող նօթային տեսակէն ըլլայ հետեւեալ չափին մէջի առաջին նօթան՝ անոր ազդեցութիւնն ինքն ալ կ'ընդունի, ու մինչեւ չափին վերջը կը շարունակուի։

Օրինակ

46. Վերնախաղին կամ ներքնախաղին ուժը կոտրելու համար մէկ նշան մը կը գործածուի, որ Բնական (♮) կ'ըսուի։

Օրինակ

Վարժութիւն։

Դ. ՍՔԱԼԱՅԻՆ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

47. Մինչև հիմա երկու քլէֆներուն վրայ ալ տօյին տեղը հաստատուն սեպեցինք. բայց շատ անգամ տօն ուրիշ տեղեր դնել յարմար կ'ըլլայ ։ Բայց որովհետև Ե ին և Զ ին, ու Բ ին և Գ ին միջոցները միշտ կէս կէս աստիճան պիտի ըլլան, և միւսները ամբողջ, վասն որոյ տօն իր տեղէն շարժած ատենը՝ տողաշարին սկիզբը վերնախաղ կամ ներքնախաղ կը դրուի, որ աստիճանները շիտակ գան. ինչպէս՝ թէ որ սքալան հետևեալ կերպովը գրենք,

է ա բ գ դ ե զ է

տօ րէյ մի ֆա սօլ լա սի տօ

և բաղդատենք անիկայ 36րդ հատուածին հետ՝ յայտնի պիտի ըլլայ որ աստ մէջ Ե ին և Զ ին մէջտեղը կէս աստիճան կայ, ու Զ ին և Է ին մէջտեղը ամբողջ, որ առջի աստիճանը ամբողջ ըլլալու էր ու երկրորդը կէս աստիճան ։ Ուստի Զ ին վրայ վերնախաղ դնելով կէս աստիճան վեր կ'առնուի, և միջոցները շիտակ կ'ըլլան ։

48. Վասն որոյ երբոր տողաշարին սկիզբը Զ ին վրայ վերնախաղ մը կը դնենք, կ'իմանանք որ տօն երկրորդ գիծին վրայ է ։

49. Հետևեալին վրայ կը տեսնուի թէ տօն ուր պիտի ըլլայ՝ մէկ, երկու, իրեք, և այլն վերնախաղ եղած ատենը ։

Տօ Տօ Տօ Տօ Տօ Տօ

Հոս կը տեսնուի որ տողաշարին վրայ ամէն յաջորդ անգամ դրուած վերնախաղը՝ առաջինէն վեր հինգերորդ աստիճանին վրայ կը դրուի, և տօն կու գայ միշտ ան վերջին վերնախաղէն մէկ աստիճան վեր ։

50. Հետևեալն ալ կը ցուցունէ սկիզբը ներքնախաղ ունեցող տողաշարներուն վրայ տօն ուր կենալը ։

Տօ Տօ Տօ Տօ Տօ Տօ

Մէկ վերնախաղ ու մէկ ներքնախաղ ունեցող սքալան նոյն է․ որովհետեւ մէկին տօն կու գայ վերի [illegible]ին վրայ, եւ միւսինը վարի [illegible]ին վրայ, որոնց երկուքին ձայնն ալ նոյն է։

Կը տեսնուի նաեւ որ ամէն յաջորդ ներքնախաղ՝ տողաշարին վրայ առջինէն չորս աստիճան վեր կը դրուի, եւ տօն միշտ վերջին ներքնախաղէն հինգ աստիճան վեր կու գայ։

Ե․ ՄԻՆՈՐ ՍՔԱԼԱՆ

51․ Ուրիշ տեսակ սքալա մըն ալ կայ 31ւդ հատուածին մէջ ցուցուած սքալայէն զատ, որ կը կոչուի Մինօր եւ Մաժօր․ որոնց տարբերութիւնը ձայներուն մէջտեղը եղած աստիճաններուն վրայ է։

52․ Մինօր սքալային մէջ վարէն վեր ելլելու ատեն՝ կէս աստիճանները րէյին եւ միին, ու սիին եւ տօին մէջտեղերը կու գան․ եւ վերէն վար իջնելու ատեն՝ լային ու սոլին, եւ միին ու րէյին մէջտեղերը կու գան։

53․ Հետեւեալները կը ցուցունեն մաժօր ու մինօր սքալաներուն տարբերութիւնը։

Մաժօր սքալա առանց վերնախաղի եւ ներքնախաղի։

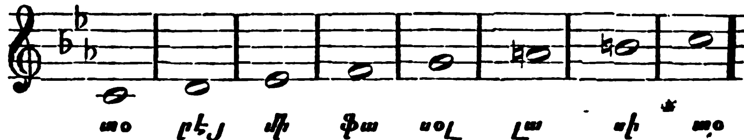
Մինօր սքալային վարէն վեր ընթացքը, տօն վերինին պէս նոյն տեղէն դնելով։

Ու իջնելու ընթացքը։

54․ Սովորութիւն է որ մինօր սքալային վրայ վերէն վար իջնելու ատեն պէտք եղած նշանները տողաշարին սկիզբը կը դրուի, եւ վեր ելլելու ատեն պէտք եղածները չափերուն մէջ նոյն ան պէտք եղած խազերուն քովը կը դրուի։ Ու այսպէս կը գրուի

տօ սի լա սօլ ֆա մի րէյ տօ

55 . Դիտելու է որ սա մինոր սքալան նոյն ներքնախաղները ունի՝ ինչ որ մաժոր սքալան ունի, որուն տօն տաղաչափին առաջին գիծին վրայ է. որ ան տօն մէկ ու կէս աստիճան վեր է: Ասան որոյ մէկ տողաչափի մը վրայ քանի ներքնախաղ կամ վերնախաղ որ ըլլայ, անոր մինորը կը գտնուի տօն աստիճան ու կէս վար գնելով:

56 . Հետեւեալները 47րդ և 48րդ հատուածներուն մէջ եղած տողաչափներն են՝ իրենց մինորի փոխուած ձեւը քովերնին ունենալով:

մաժ. մին. մաժ. մին. մաժ. մին. մաժ. մին.

տօ տօ տօ տօ տօ տօ տօ տօ

մաժ. մին. մաժ. մին. մաժ. մին.

տօ տօ տօ տօ տօ տօ

մաժ. մին. մաժ. մին. մաժ. մին.

տօ տօ տօ տօ տօ տօ

մաժ. մին. մաժ. մին. մաժ. մին.

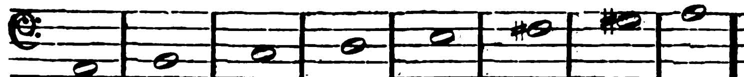
տօ տօ տօ տօ տօ տօ

Դիտէ որ ինչպէս որ վեց վերնախաղ ու վեց ներքնախաղ ունեցող մաժոր տողաչափները նոյն են, անանկ ալ անոնց մինորները նոյն են:

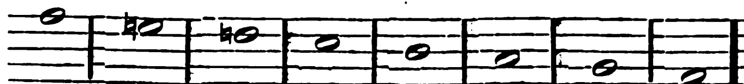
57 . Ուրիշ կերպ մըն ալ կայ մինոր սքալային վրայ, որ հոս գրած ենք. և սորվողին ու սորվեցընողին կամքին կը ձգենք սա կամ միւս կերպը ընտրելը:

Ծ . Մինոր սքալան իր բնական գիրքին մէջ, սա կերպին նայելով Լաւ կ'ըսուի, որ առաջինին տեղ կը սկսուի:

Ա. մինօրին օրինակ

1	2	3	4	5	6	7	8
ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ա
լա	սի	տօ	րէյ	մի	ֆի	սի	լա

8	7	6	5	4	3	2	1
ա	է	զ	ե	դ	գ	բ	ա
լա	սօլ	ֆա	մի	րէյ	տօ	սի	լա

բ. Վարէն վեր ելլելու ատեն 6ը և 7ը վերնախաղ կ'ունենայ, բայց վերէն վար իջնելու ատենք իրենց բնական ձայները կը պահեն :

գ. Երբոր մաժօր ու մինօր սքալաները նոյնչափ թիւով վերնախաղ կամ ներքնախաղ ունենան տողաշարին սկիզբը, անոնք իրարու առնչական սքալաներ կ'ըսուին. ինչպէս՝ Դօ էն սկսած մաժօր սքալան, Լա էն սկսած մինօրին առնչական կ'ըսուի. և նմանապէս Լա էն սկսած մինօրը՝ Դօ էն սկսած մաժօրին առնչական կ'ըսուի :

դ. Որ և իցէ մաժօրի առնչական եղող մինօրը իրեք աստիճան վար է. և որ և իցէ մինօրին առնչական մաժօրը իրեք աստիճան վեր է :

ե. Թէ՛ գիրերը ու թէ նօթաներուն անունները նոյն են առնչական մինօրին ու մաժօրին մէջ. ինչպէս տօն՝ Դ ին վրայ կ'ըլլայ երկուքին մէջն ալ, թէև մաժօրին մէջ առաջին է և մինօրին մէջ երրորդն է :

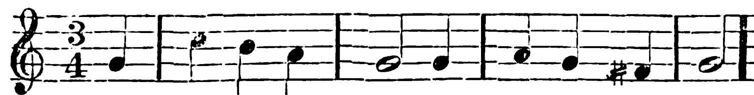
Զ. ՓՈԽԱՆՑՈՒՄ ՍՔԱԼԱՅԻ

58. Երբեմն եղանակի մը մէջ տօին տեղը մէկ տեղէ մը ուրիշ տեղ մը կը փոխադրուի, անիկայ սքալայի փոխանցում կ'ըսուի : Մէկ եղանակ մը շիտակ երգելու համար հարկաւոր է աս փոփոխութիւնը զգալ. վասն զի թէև սքալային աստիճանները ամբողջ աստիճան ու կէս աստիճան կ'ըսուին, բայց և այնպէս կէս աստիճան բաժնիս՝ մէկ աստիճանին ճիշդ կէսին չափ չէ. ոչ ալ ամբողջ բաժանները ճիշդ հաւասար են իրարու. վասն որոյ անոնց ձայնը ականջը պիտի որոշէ :

59. Վարժութեան մէջ՝ խազերուն անունները տալու ատեն, եղանակը ուրիշ սքալայի մէջ մտածելու պէս անունները փոխուելու են :

60. Հետևեալները սքալայի փոխանցումներու օրինակներ են :

Բնականէն՝ մէկ վերնախաղով տողաշարին վրայ եղած փոխանցումը ։

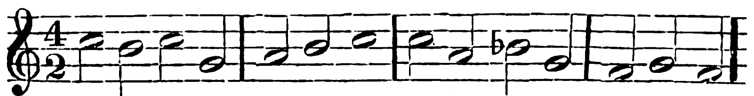
սոլ տօ սի լա սոլ տօ րէյ տօ սի տօ

Մէկ վերնախաղովէն բնական տողաշարին փոխանցումը ։

տօ սի տօ րէյ մի րէյ տօ լա սոլ ֆա մի րէյ տօ

Բնականէն մէկ ներքնախաղով տողաշարի ։

տօ սի տօ սոլ լա սի տօ սոլ մի ֆա րէյ տօ րէյ տօ

Է. ԶԱՆԱԶԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

61. Քանի մը երաժշտական նշաններ ալ գլխաւորապէս տօ գլխուն վերաբերութիւն ունենալով հոս պիտի բացատրուին ։

Մանր խաղերը կրնան զանց ըլլալ զարդարանքէն 'ի զատ բան մը չսեպուելով, բայց կատարեալ երգելու համար անոնց արժէքը հետեւեալ կերպովը կ'ըլլայ ։

Երգուելու է հետեւեալ կերպով ։

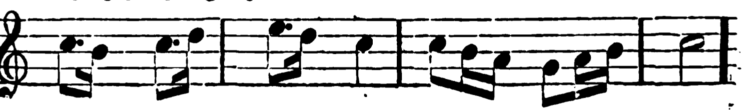

62. Բայց երբոր մանր խաղերը միւսներէն վերջը կը դրուին, ուրիշ կերպով պիտի երգուին, ինչպէս ։

կը գրուի այսպէս

կ'երգուի այսպէս

63. Այս ⁀ նշանը որ կոր կ'ըսուի, քանի մը խազերու վրայ գրուած՝ կը ցուցունէ թէ մէկըմէկէ սահելով մը երգելու է, և մէկ վանկով։

64. Այս (ˈ) նշանը որ չէշդ կ'ըսուի, խազի մը վրայ գրուելով՝ կը ցուցունէ թէ անիկայ ուժով ու կարուկ կերպով մը երգուելու է. զոր օրինակ

65. Այս 𝄐 նշանը որ երկարում կ'ըսուի, կը ցուցունէ թէ որուն վրայ որ գրուեր է, այն խազին ձայնը իր սովորական ժամանակէն աւելի երկընցունելու է։

66. Հատոր գաւազանը ‖ կամ եղանակի մը վերջը կը ցուցունէ, կամ ‖ տանաւորին տողին վերջը։

67. Այս } նշանը որ փականիշ կ'ըսուի, քանի մը տողաշար մէկ տեղ կը կապէ, և կը ցուցունէ թէ անոնք մէկ տեղ երգուելու են զանազան ձայնով։

ԳԼՈՒԽ Գ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՁԱՅՆԵՐՈՒՆ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

68. Որովհետև այլ և այլ զգացողութիւններ կրնայ յայտնուիլ ձայն մը հանելու կերպէն, վասն որոյ շատ հարկաւոր է միտ դնել այն նշաններուն՝ որ տողաշարին վրայ կը դրուին այն զանազանութիւնները ցուցունելու համար։

69. Միջակ. կը ցուցունէ թէ ձայները սովորական զօրութեամբը երգելու է, որուն համառօտութիւնն է մֆ։

70. Մեղմ. սովորականէն մեղմ ձայնով մը երգելու է, և անոր համառօտութիւնն է փ։

71. Ամուր. սովորականէն ամուր ձայնով երգելու է. և համառօտութիւնն է ֆ։

72. Շատ մեղմ. համառօտութիւնը. շ. փ։

73. Շատ ամուր. համառօտութիւնը շ. ֆ։

74 . Այս <————— ձևը կը ցուցընէ թէ մեղմ ձայնէն սկը-սելու է, և քիչ քիչ ամուրցունելու է ։

75 . Նյւ աս —————> կը ցուցունէ որ ձայնը քիչ քիչ մեղմի իջեցունելու է ։

76 . Այս <————— —————> ալ կը ցուցունէ թէ մեղմ ձայնէն սկսելով կամաց կամաց ամուրցունելու է, և նո-րէն քիչ քիչ մեղմի իջնելու է ։

ԳԼՈՒԽ Ե

ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ ՁԱՅՆԵՐ

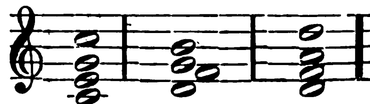
77 . Երբոր երկու կամ աւելի ձայներ մէկտեղ հնչուած ատենը լսողութեան հաճելի տպաւորութիւն մը կ'ընեն, ան ձայները Ներդաշնակ կ'ըսուին ։

78 . Երաժշտութիւնին մարդուս զգացումները կամ մտքին վիճակը ցուցունելու զօրութիւնը՝ մեծապէս կ'աճի ձայներուն ներդաշնակ շարակարգութեամբը ։ Այս ալ դիտելու է որ իւրական ձայնը արտականէն շատ բարձր է, և ամէն մէկը անանկ ձայներ կրնայ հանել որ միւսը չկրնար ։ Աստն որոյ շատ հարկաւոր է որոշել թէ՝ ինչ ձայներ ներդաշնակ են մէկզմէկու, և մէկ տեղ կապուելով կրնան անանկ հաճելի ըլլալ ։

79 . Ամէն տեսակ տողաշարի վրայ հետևեալ ձայները միշտ ներդաշնակ են, թէ անոնցմէ որ և իցէ երկուքը կամ երեքը միայն հնչուի ու թէ ամէնը մէկէն ։

1րդ		դօ	2րդ		ռէյ	2րդ		ռէյ
3րդ	կամ	մի	4րդ	կամ	ֆա	4րդ	կամ	ֆա
5րդ		սօլ	5րդ		սօլ	6րդ		լա
8րդ		դօ	7րդ		սի	9րդ		ռէյ

որոնք այսպէս կը գրուին ։

Այս ձայները ներդաշնակ կուգան նաև բարձր և ցած աքալաններուն նոյն և նման խազերուն հետ ։

80. Հետեւեալ աղիւսակը կը ցուցունէ ամէն մաժօր սքալաներուն ներդաշնակ ձայները :

81. Հետեւեալ աղիւսակն ալ ամէն մինօր սքալաներուն ներդաշնակ ձայները կը ցուցունէ :

Ներդաշնակ ձայներու վրայ վարժութիւններ :

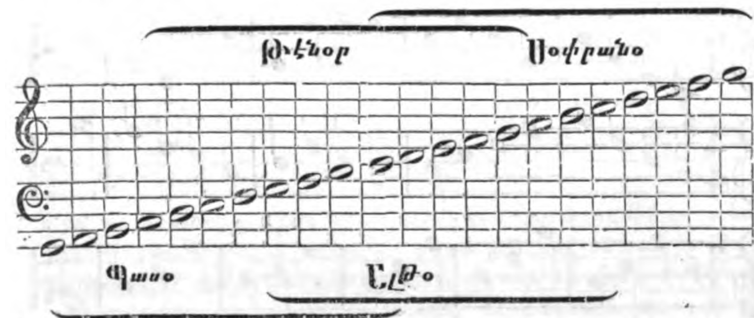

Բ. ՍՔԱԼԱՅԻՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ
ՄԷԿՏԵՂ ԵՐԳՈՒԵԼՈՒ ՄԱՍԵՐՈՒՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

82. Վերի տօէն վեր եղած ձայները՝ ուրիշ բարձրագոյն սքալայի մը ձայները սեպուելու են. և վարի տօէն վար եղածները՝ վարի սքալայի մը:

83. Մարդկային ձայնը բնականապէս չորս կարգերու կը բաժնուին: 1. Ցած արական ձայները՝ որ Պասօ կը կոչուին: 2. Բարձր արական ձայները՝ որ Թէնօր կը կոչուին: 3. Ցած իգական ձայները, Ալթօ կոչուած: 4. Բարձր իգական ձայները՝ Սօփրանօ կամ Թրէպըլ: Տղաքը՝ ձայներնին չփոխուած ալթօ կրնան երգել:

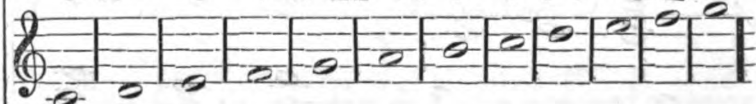
84. Հետևեալ աղիւսակը կը ցուցունէ մարդկային ձայնին սովորական սահմանը, և միանգամայն վերոյիշեալ չորս կարգերուն ամէն մէկուն երգելու մասերը:

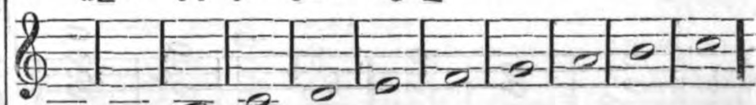
85. Իգական ձայնը արականէն ամբողջ ութնեակ մը բարձր է. և թէպէտ Թէնօրը Ն: բանալիի վրայ կը գրուի, բայց իգական ձայնի մը երգելիքէն ութը աստիճան վար երգուելու համար է: Վասն որոյ կին մը՝ կամ աղջիկ մը բնաւ Թէնօր երգելու չէ, եթէ ոչ գրուածէն ութնեակ մը վար ձայնով: Նմանապէս արու անձինք ընդհանրապէս չեն կրնար երգել սօփրանօ կամ ալթօ, որովհետև արուի ձայնով երգուելիքէն ութնեակ մը վեր երգուելու համար գրուած են:

86. Հետևեալ աղիւսակը կը ցուցունէ չորս մասերուն սովորաբար երգուած կարգը:

Սօփրանօ կամ Թրէպըլ. իգական բարձր ձայնը:

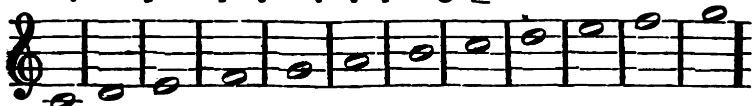

Ալթօ. իգական ցած ձայնը:

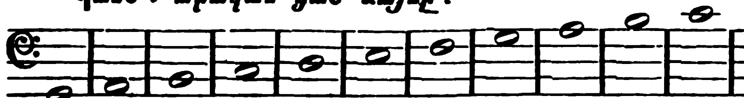
Դիտէ որ աս երկու մասերը ամբողջ ութնեակ մը ունին որ իրարու հետ նոյն են. այսինքն վարի Դ էն վերի Դ ը. բայց սօփրանօն Դ էն վեր մինչև Ն: կ'երթայ, և ալթօն մինչև վարի Ն:ն կ'իջնէ:

Թէնօր. արական բարձր ձայնը ։

Ըս մասին գրուածքը Սօփրանօյին հետ նոյն է, և ամբողջ ութնեակ մը ունի ալթօին հետ նոյն ։ Բայց որովհետև արական ձայնով պիտի երգուի, վասն որոյ ալ կարգէն միայն վերի հինգ ձայները՝ այսինքն Գ էն Ը նոյն են Սօփրանօին վարի հինգ ձայներուն հետ, այսինքն Գ էն Ը ։ Նաև իր վերի ութը ձայները՝ այսինքն Ը էն մինչև Ը ալթօին վարի ութը ձայներուն հետ նոյն է, այսինքն Ը էն Ը ։

Պասօ. արական ցած ձայնը ։

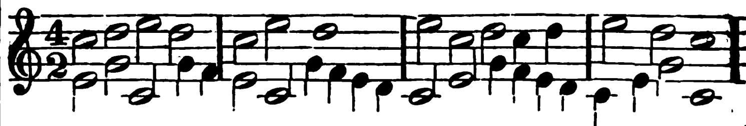

Ըս երկու մասերը որ արուի ձայնով կ՚երգուին, ամբողջ ութնեակ մը ունին իրարու հետ նոյն. այսինքն՝ Պասօին վերի ութը ձայները Գ էն մինչև Գ, Թէնօրին վարի ութը ձայներուն հետ ։

Պասօն մէկ ձայն մը ունի նոյն՝ Սօփրանօին հետ, այսինքն Պասօին վերի Գ ը Սօփրանօին վարի Գ ին հետ ։ Նաև չորս ձայն ունի ալթօին հետ նոյն. այսինքն վերի չորս ձայները Ը էն մինչև Գ՝ ալթօին վարի չորս ձայներուն հետ ։

Մէկտեղ երգուելու երկու մասի վարժութիւն ։

1

2

3

Շղթան քաշուած եղանակը որն որ մէկ հոգի մը կ՚սկսի երգել, և երբ ան պիտի սկսի միւս տողը՝ ան ատենը ուրիշ մըն ալ կ՚սկսի սկիզբէն և կը շարունակէ. անանկ որ մէկ հոգի մը եղանակին մէկ տողը կ՚երգէ, և նոյն ատենը ուրիշը ուրիշ տողը, որն որ անանկ շինուած է որ ներդաշնակ կու գայ միւս տողերուն հետ ։

Շրջան երկու հոգիի համար:

1

Մէկը առաջ կ'երգէ առջի երկու չափերը. երբ կը հասնի առաջին հաստ գաւազանին, երկրորդն ալ կ'սկսի սկիզբէն երգել: Երբոր առաջին երգողը վերջին խազը հասնի, երկրորդը այն տօնին վրայ պիտի ըլլայ՝ որուն վրայ երկարումի նշանը կայ, որն որ կը ցուցունէ թէ հոն կենալու է անոր վրայ:

Շրջան երկու հոգիի համար:

2

Շրջան չորս հոգիի համար:

3

Շրջան իրեք հոգիի համար:

4

ՄԱՍՆ Բ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ Ա

ՁԱՅՆԻՆ ԻՆՉ ԸԼԼԱԼԸ

87. *Ձայնը օդին ծօծումէն յառաջ կու գայ. որ նոյն օրինակ ծօծում մը կը պատճառէ ականջին թմբուկին վըրայ, որուն շարժումը հաղորդող ջիղերով ուղեղը կը հասնի։*

Նախընթաց առաջարկութեանը վրայ փորձեր։

(1) *Նիւթի մը ծօծումը յայտնի կ'իմացուի, ձայն հանած ատենը։ Լար մը՝ կամ մետաղի երկայն ու նեղ կտոր մը՝ յայտնի կերպով կը տեսնուի դողալը ձայն հանած ատենը։*

(2) *Այս ծօծումները դադրածին պէս՝ ձայնն ալ բոլորովին կը կտրի։*

Վասն որոյ, որովհետեւ ձայն ընծայող նիւթը՝ ձայն հանած ատենը իր նիւթէն բնաւ մաս մը չտարածեր, ձայնը մեր ականջներուն պիտի հասնի՝ այն նիւթին շարժումը իր բոլորտիքը եղած օդին հաղորդուելով։

(3) *Երբոր ջուրի մը մէջ զանգակ մը հնչուի, թէպէտ և*

գլուխը ջուրին մէջ եղող մէկը կրնայ լսել, բայց ո՛չ թէ օդին մէջ չալուածին պէս որոշակի. վասն զի ջուրը քիչ առաձգականութիւն ունի, և զանգակին ծօծումները աղէկ չկրնար հաղորդել:

(4) Եթէ զանգակ մը կախուի ապակի ամանի մը մէջ, չալուած ատենը որոշ կը լսուի ձայնը, բայց երբոր օդահան գործիքով ան ամանին մէջի օդը պարպուի, ձայնը գրեթէ չլսուիր:

88. Մէկ նիւթի մը այնպէս թռթռալու կամ ծօծելու ընդունակութիւնը որչափ որ շատ ըլլայ, իր շարժումը օդին ալ հաղորդելու՝ և անանկով ձայն յառաջ բերելու ընդունակութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ:

89. Ձայնը մէկ մանրերկրորդի (սանիյէ) մէջ 500 կանգունի չափ տեղ կը տարածուի: Երբ որ հրացան մը կամ թնդանօթ մը կը նետուի, լոյսը անմիջապէս կը տեսնես, վասն զի լոյսը գրեթէ անչափելի արագութեամբ կ'երթայ. բայց ձայնը՝ քիչ մը ժամանակ անցնելէն վերջը ականջիդ կը հասնի: Այս հեռաւորութիւնը կրնայ ստուգուիլ լոյսին ու ձայնին մէջ անցած ժամանակը նայելով:

90. Ձայնին ուժը անկէ կախում ունի, որով ձայն հանող նիւթը օդին կը զարնէ, և ան ալ ականջին: Այս ուժը երբեմն այն աստիճանի կը հասնի, որ կը ճաթեցունէ ականջին թմբուկը և անմիջապէս խուլ կ'ըլլայ մարդը, և կրնայ պատուհանին ապակիները կոտրել:

91. Ձայնին բարձրութեան աստիճանը՝ օդին ըրած ծօծումներուն արագութենէն կախում ունի: Երբ որ ծօծումները ծանր են՝ ձայնը ցած կ'ըլլայ, և երբ որ արագ են՝ ձայնն ալ բարձր կ'ըլլայ: Նոյն աստիճան ձայնը՝ միշտ նոյն թիւով ծօծումով յառաջ կու գայ, ան ձայնը հանող նիւթը կամ գործիքը ինչ որ ըլլայ:

92. Գործիքներ շինուած են և փորձեր եղած են, որոնցմով համրեր և ստուգեր են՝ առանց տարակուսի շուք մը թողելու, ան ծօծումներուն թիւը որ յառաջ կը բերեն մարդկային ականջին զգացած ամէն ձայնը՝ ամենացածէն մինչև ամենաբարձր աստիճանը:

ԳԼՈՒԽ Բ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՁԱՅՆԻՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ

93. Երբ որ ջուրի մը մէջ քար մը ձգուի, ան ինկած տեղը կեդրոն մը ձևանալով՝ անոր բոլորտիքէն ալիքի շրջանակներ կը տարածուին:

Ձայն մը հնչուած ատենը՝ օդին ծօծումն ալ անանկ է: Հիմա՝ եթէ ուրիշ քար մըն ալ ձգուի նոյն տեղը, անանկ որ տարբեր ձևութեամբ ալիքներ յառաջ բերէ, սա երկու արդիւնքին մէկը պիտի հետևի: 1. Կրնայ ըլլալ որ նոր ալիքները առջիններուն ձևութեան կրկնապատիկը՝ եռա-

պատիկը կամ քառապատիկը ըլլան, և ան ատենը կը համաձայնին և մէկզմէկու օգնելով յառաջ կ'երթան՝ նոյն ատենը իրենց ձևը չկորսնցունելով: Կամ թէ՝ 2. առաջինը միւսին 1 և $\frac{3}{55}$, կամ 2 $\frac{9}{13}$ ևն, անգամը կ'ըլլայ. և ան ատենը բանը շփոթ կ'ըլլայ, և փոփոխակի մէկզմէկու ձև կ'աւրեն: Եթէ կարելի ըլլար երկու քարերը նոյն րոպէին և մի և նոյն տեղը ձգել, աւելի յայտնի կերպով պիտի ըլլար աս բանը:

94. Ուստի ան ձայները՝ որ ներդաշնակ կու գան մէկզմէկու, հարկաւ անոնք պիտի ըլլան՝ որոնց օդեղէն ալիքներուն մեծութիւնը մէկզմէկու կը յարմարի, և ալիքները մէկտեղ յառաջ կ'երթան. ուրիշ խօսքով՝ մէկ որոշ ժամանակի մը մէջ անոնց ըրած ճօճումներուն թիւերուն ամէն մէկը դիւրաւ կը բաժնուի մի և նոյն թիւով: Դիւրաւ կը տեսնուի որ ան ձայները՝ որ մէկ մանրերկրորդի մէջ հետևեալ թիւերով 100, 150, 200, ևն ճօճում կ'ընեն, հաճոյ պիտի գան լսողութեան. վասն զի ասոնց ճօճումները մէկ մանրերկրորդի մէջ 50 անգամ նոյն կու գան: Առաջինը՝ 2 ճօճում կ'ընէ՝ երբ երկրորդը կ'ընէ 3, և երրորդը 4: Նաև դիւրաւ կ'իմացուի որ մէկ մանրերկրորդի մէջ հետևեալ թիւերով 79, 117, 193, ևն ճօճում ունեցող ձայները՝ շատ անհաճոյ և նեղացուցիչ պիտի ըլլան լսողութեան, իրբոր անոնք նոյն ատենը ականջին հասնին. որովհետև անոնց ճօճումները մէկ մանրերկրորդի մէջ մէկ անգամ նոյն կու գան, ու իրեք ձայներուն ամէն մէկուն բոլոր միւս ճօճումները կը ներգործեն ականջին ինքնին և միւսներէն անկախաբար:

Բ. ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ Ս՚ՔԱԼԱ

95. Եւրոպական ազգերուն գործածած սքալան՝ նախընթաց հաստատ ապացուցուած սկզբունքներուն համաձայն է. և անոնցմով կը մեկնուի նոյն ազգաց մէջ ընդհանուր հաւանութեամբ ընդունուած հաճոյական ներդաշնակ շարակարգութիւններուն պատճառները:

96. Հետևեալը նոյն սքալային ամէն մէկ ձայներուն յառաջ բերած ճօճումներուն թիւին ցանկն է, տօն Ա: քլէֆին Ը ին վրայ սեպելով:

ա	տօ	420	ճօճում	ամէն	մէկ	մանրերկրորդ
բ	րէյ	472 $\frac{1}{2}$	"	"	"	"
գ#	մի	525	"	"	"	"
դ	ֆա	560	"	"	"	"
ե	սօլ	630	"	"	"	"
զ#	լա	700	"	"	"	"
է#	սի	787 $\frac{1}{2}$	"	"	"	"
ա	տօ	840	"	"	"	"

Մէկ ձայն մը ուրիշէ մը ութնեակ մը բարձր կ'ըլլայ՝ անոր ճօճումներուն ճիշդ երկու անգամը ունենալով. ասիկայ ամենակատարեալ ներդաշնակ ձայնն է, որ երկու ճօճում կ'ընէ միւսին ամէն մէկ ճօճում ընելուն:

97. Վերի աղիւսակը աւելի կրնայ պարզուիլ՝ թիւերը

պղպրկցունելով, միանգամայն մէկզմէկու ունեցած համեմատութիւննին պահելով: Այսպէս.

տօ —	420	ճօճումները եթէ սեպենք	1		1	կամ	$\frac{24}{24}$
րէյ —	472 ½	ան տանը կ'ըլլայ . .	1 $\frac{1}{8}$	կամ	$\frac{9}{8}$	,,	$\frac{27}{24}$
մի —	525	,, ,, ,, . .	1 $\frac{1}{4}$	,,	$\frac{5}{4}$	,,	$\frac{30}{24}$
ֆա —	560	,, ,, ,, . .	1 $\frac{1}{3}$	,,	$\frac{4}{3}$	,,	$\frac{32}{24}$
սօլ —	630	,, ,, ,, . .	1 $\frac{1}{2}$	,,	$\frac{3}{2}$	,,	$\frac{36}{24}$
լա —	700	,, ,, ,, . .	1 $\frac{2}{3}$	,,	$\frac{5}{3}$	,,	$\frac{40}{24}$
սի —	787 ½	,, ,, ,, . .	1 $\frac{7}{8}$	,,	$\frac{15}{8}$	,,	$\frac{45}{24}$
տօ —	840	,, ,, ,, . .	2	,,	2	,,	$\frac{48}{24}$

Աս վերի կտորակները կը ցուցունեն թէ քանի որ տօն 8 ճօճում կ'ընէ, րէն կ'ընէ, 9, և մին 10, ևն:

98. Հիմա առնենք 78րդ և 79րդ հատուածներուն մէջ գրուած ներդաշնակ ձայները. և պիտի տեսնենք թէ ինչու համար հոն ցուցուած ներդաշնակ շարակարգութիւնները հաճելի պիտի ըլլան լսողութեան:

Առաջին ներդաշնակ շարակարգութիւն.

1րդ.	տօ,	1	կամ	$\frac{24}{24}$
3րդ.	մի,	$\frac{5}{4}$	,,	$\frac{30}{24}$
5րդ.	սօլ,	$\frac{3}{2}$	,,	$\frac{36}{24}$
8րդ.	տօ,	2	,,	$\frac{48}{24}$

Նու եթէ աս չորսը մէկ տեղ լսուին, պիտի տեսնուի որ երբ 1րդը կը ճօճէ 4 անգամ, 3րդը կը ճօճէ 5 անգամ, և 5րդը 6, 8րդը 8 անգամ. և մէկ մանրերորդի մէջ 105 անգամ չորս ճօճումները մէկ պիտի գան:

99. Երկրորդ ներդաշնակ շարակարգութիւն.

րէյ	472 ½	$\frac{9}{8}$	կամ	$\frac{27}{24}$
ֆա	560	$\frac{4}{3}$	,,	$\frac{32}{24}$
սօլ	630	$\frac{3}{2}$	,,	$\frac{36}{24}$
սի	787 ½	$\frac{15}{8}$	,,	$\frac{45}{24}$

Աս ձայներուն իրեքը կատարեալ համաձայնութիւն ունին. քանի որ րէն 3 ճօճում կ'ընէ, սօլը կ'ընէ 4, և սին 5. և մէկ մանրերկրորդի մէջ 157 ½ անգամ ճօճումներնին նոյն կու գայ: Բայց ֆան անանկ կից վերաբերութիւն չունի միւսներուն: Միայն 17 ½ ճօճում րէյին և սիին հետ կը պատահի: Նու 32 ճօճում կ'ընէ՝ երբ րէյը կ'ընէ 27, և սին 45: Բայց ֆան աւելի կից վերաբերութիւն մը ունի սօլին. 70 ճօճում անոր հետ նոյն կու գայ. մէկը կ'ընէ 8, երբ միւսը կ'ընէ 9: Վասն որոյ աս շարակարգութեան իրեքը կատարելապէս ներդաշնակ են, բայց չորրորդը միւսներուն չափ չէ. և արդարև կը տեսնուի որ բոլորը առաջին շարակարգութենէն ստորին է:

100. Երրորդ ներդաշնակ շարակարգութիւն.

րէյ	472 ½	$\frac{9}{8}$	կամ	$\frac{27}{24}$
ֆա	560	$\frac{4}{3}$	,,	$\frac{32}{24}$
լա	700	$\frac{5}{3}$	,,	$\frac{40}{24}$
րէյ	945	2 $\frac{1}{4}$	,,	$\frac{54}{24}$

Րէյին և ֆային մէկզմէկու ունեցած վերաբերութիւնք

տրգէն ցուցուեցաւ ։ Ֆային ու լային անանկ է, որ 140 ճօճումին նոյն կու գայ. ֆան 4 ընելով, երբ լան կ'ընէ 5 ։ Լան 27 ճօճում ունի րէյին հետ նոյն. և կ'ընէ 20, երբ րէյը կ'ընէ 27 ։ Ասոն որոյ ասիկայ երկրորդին չափ աղէկ շարակարգութիւն մըն է, բայց ոչ թէ առաջինին հաւասար ։

101 . Այս 98րդ, 99րդ, 100րդ հատուածները կը ցուցունեն որ սքալան ընդունակ է անանկ շարակարգութիւններու, որ Հօրիզ—ոնտալէս հաճոյ պիտի գայ լսողութեան. և ոչ թէ լոկ կրթութեննէն կամ սովորութեննէն հաճելի կու գայ ։ Ուրիշ բան մըն ալ կայ ամբողջ սքալային վրայօք դիտելու ։ Եթէ անոր ամէն ձայնը մէկտեղ հնչուի, 17 ½ ճօճումը ամենուն մէկէն պիտի պատահի. և ամէն մէկը հոս վարը գրուած թիւովը ճօճումը պիտի ընէ այն նոյն ատենը՝ որ միւսներն ալ իրենց թիւերուն համեմատ կ'ընեն ։ Այսինքն

տօ	րէյ	մի	ֆա	սօլ	լա	սի	տօ
24	27	30	32	36	40	45	48

102 . Մինոր սքալան հետևեալ ճօճումները կ'ընէ վերէն վար իջնելու ատեն ։

տօ	րէյ	մի	ֆա	սօլ	լա	սի	տօ
420	472½	504	560	630	672	756	840

10.3 . Այս սքալային համաձայնութիւնները հետևեալ ներդաշնակութիւնները ունին ։

տօ	5	84 ճօճում ընդհանուր
մի	6	
սօլ	8	է ամենուն ։
տօ	10	

ֆա	5	112 ճօճում ընդհանուր
լա	6	
լա	32	21 ճօճում ընդհանուր
րէյ	45	

Գ. ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՍՔԱԼԱ

104 . Արևելեան երաժշտութեան տեղեակ եղողները՝ իրենց բնական սքալա ըսածը 68 հաւասար աստիճաններու կը բաժնեն. որոնք սքալային ութը ձայներուն կը բաժնեն հետևեալ կերպով ։

տօ	րէյ	մի	ֆա	սօլ	լա	սի	տօ
0	9	7	12	12	9	7	12

Որով կը տեսնուի ութնեակին ձայներուն մէկզմէկէ ունեցած հեռաւորութեանը համեմատութիւնը. այսինքն՝ թէ րէյը տօյէն 9 աստիճան վեր է, մին րէյէն 7, ֆան միէն 12, սօլը ֆաէն 12, ևն ։

105 . Այս սքալային սահմանին մէջ պարունակուած ձայներ միջոցը Եւրոպական սքալային հետ նոյն է ։ Ասոն որոյ 540 ճօճում գնելով ցած տօին, (որ վերջը կատարեալ չըլլալու

համար յարմար թիւ մըն է ,) բարձր տօն պիտի ըլլայ 1020 . և միւս ձայները իրենց ճօճումներովը հետևեալ կերպով պիտի շարուին ։

տօ	րէյ	մի	ֆա	սօլ	լա	սի	տօ
510	577 ½	630	720	810	877 ½	930	1020

տօն ունի 7 ½ ճօճ". րէյին հետ նոյն . և կ'ընէ 68 , երբ րէյը 77
րէն „ 30 „ միին „ „ „ 17 „ մին 21
մին „ 30 „ ֆաին „ „ „ 17 „ ֆան 26
ֆան „ 30 „ սօլին „ „ „ 17 „ սօլը 27
սօլը „ 7 ½ „ լաին „ „ „ 68 „ լան 117
լան „ 30 „ սիին „ „ „ 17 „ սին 31
սին „ 510 „ տօին „ „ „ 1 „ տօն 2

Յայտնի է որ բոլոր ասոնց մէջ՝ աքալային առաջին ձայնին վերջինէն զատ ձայն մը չգտնուիր որ կատարեալ համաձայնութիւն ունենայ ։ Արդ՝ եթէ դառնանք 98րդ հատուածին , կը տեսնենք որ առաջին շարակարգութեան բոլոր 4 ձայները տօին ճօճումներուն ¼ին հետ նոյն ճօճումը ունին ։ Կամ թէ ներկայ օրինակը առնելով , Եւրոպական տօն և մին 127 ½ , ու տօն և սօլը 255 ճօճում ունին մէկզմէկու հետ նոյն . քանի որ Արևելեան աքալային մէջ գտնուած ամենէն մօտ ձայները 30 էն՝ կամ տօին ճօճումներուն 1/17 էն աւելի նոյն ճօճում չունին ։

106 . Դիւրին է սա արևելեան աքալային ամէն մէկ ձայնը միւսներուն հետ բաղդատել . և պիտի տեսնուի որ անկարելի է անոնցմէ ներդաշնակ շարակարգութիւններ շինել ։ Բայց և այնպէս ասիկայ բնական աքալա կ'ըսուի , որպէս զի ուրիշներէն որոշուի՝ որոնք աւելի արհեստական շարք ունին , որոնց մէջ կան ձայներ 3 , 5 , 11 , 13 և մինչև անգամ 18 աստիճան ։

107 . Նախընթաց հատուածներուն մէջ բացատրուած սկզբունքները կը ցուցունեն թէ ինչու համար է որ ձայներու ներդաշնակ շարակարգութիւններ չեն շիներ , և չկրնար շինուիլ զուտ Արևելեան երաժշտութեան մէջ ։ Աքալան ընդունակ չէ ներդաշնակութիւն յառաջ բերելու . և անոր համար ան միակ ներդաշնակութիւնը որ կրնան ճարել՝ երգին հետ տօ ձայնին շարունակ ճնշմունքն է . ոչ թէ իբրև բոլոր միւսներուն հետ համաձայնող ձայն մը , այլ որպէս թէ սկզբնաւորութեան կէտը յիշեցունող ձայն մը՝ որուն շատ անգամ պիտի դառնայ երգողը ։ Բայց շատ անգամ միայն թմբուկը կը բաւականանայ , ժամանակը ցուցունելով ։ Արևելեան աքալան յայտնի է որ բնական կամ բանաւոր սկզբունքներու վրայ հիմնուած չէ , այլ ծագած է սովորութենէ . և անոր համար է վարժուողներուն հաճելի գալը ։ Այս աքալային շարակարգութիւնը դիպուածական ու անկանոն է . բայց տարակոյս չկայ որ արևելեան շատ երգերու մէջ գտնուած իրական գեղեցկութիւնները՝ ծագած ըլլալու են մեր բնութեան սկզբունքներէն և անիկայ կառավարող օրէնքներէն , և անտարակոյս կրնան պահուիլ՝ թէ որ ազատ մնան ան խառնափնդոր յաւելուածներէն , որ լոկ սովորութիւնը դիզած է վրանին ։

ՃՈՐԱԳԱՐԱՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

1 ԱՍՏՈՒԱԾ ՈՂՈՐՄԱԾ. Սաղմոս 51: (10)

Ծանր.

Աս—տուած ո—ղոր—մած՝ ին — ծի ո — ղոր — մէ՛, Ան—հուն գը—թու—թեամբդ իմ մեղ—քըս քա — ւէ.

Ա — մէն յան — ցան—քէս լու — ա՛ իս մաք — րէ՛, Ի — մին մեղ—քե — րէս ով Տէր իս սըր — բէ՛ :

2 ՏԷՐՆ Է ԽԻՍՏ ՇԱՏ ՄԵԾ․ Սաղմոս 48։ (10)

Տէրն է խիստ շատ մեծ՝ ինքն է միշտ օրհ-նած, Եւ մեր Աս-տու-ծոյ քաղ-քին մէջ նըս-տած․ Ցըն-

ծում աշ-խար-հիս է լեռն Սի-օ — նին, Ըն — կէ կու-տայ Տէր շը-նորհք՝ խընդ-րո-ղին։

3 ԲԱՐԻ ԽՕՍՔԵՐՈՎ. Սաղմոս 45: (10)

Բա – րի խօս-քե-րով իմ սիր–տըս կ'ե – փի , Պի–տի արդ գո – վէ զա – նուն ար–քա–յի . Լե–

զուս շուտ գը–րող գրը – չի է նը – ման , Եւ միշտ քա – րո – զող սուրբ ճըշ–մար–տու – թեան :

Բ

Ո՛վ զար–մա–նա – լի սէր Աստուածայ – ին, Որ ինք մեր աշ–խարհն խըր–կեց իր Որ – դին.

Ե – կաւ մեզ փր – կեց մա – հէն՝ դը–ժող–քէն, Ու մեզ մօ–տե–ցուց մեր Ըս – տեղ – ծո – ղին:

5 ԵՐԲ ՔԵԶ ՀԱՆԴԻՊԻ. Սաղմոս 20: (10)

Դող.

Բ

Ե

Երբ քեզ հանդի-պի օ—րեր նե-ղու-թեան, Քեզ պա-տասխա-նէ հը-զօր Ե-հո—վան.

Բ

Ա-նուն Աստուծոյ Թող քեզ պաշտպա-նէ, Եւ իր Սուրբ Հո-գին քեզ միշտ ըս-փո—փէ:

6 ԻՆՁ ՏԷՐԸ ԵՂԱՒ· Սաղմոս 23։ (10)

Ինձ Տէ-րը ե-ղաւ Հո-վիւ կա-ռա-վար, Նա մէկ բա-նի ես կա-րօտ չեմ ըլ-լար. Օ-րեր անվախ-

ճան դաշ-տերն խոտա-ւէտ, Պի-տի ճարա-կիմ Պի-տի ճարա-կիմ Պի-տի ճա-րա-կիմ ընտ-րեալ հօ-տին հետ։

7 ԸԶՏԷՐ ԳՈՎԵՑԷՔ . Սաղմոս 117 : (10)

Ըզ – Տէր գովե – ցէք ազ – գեր աշխար – հի, Ով նա յոչըն – չէ ըզ – մեզ ստեղ–ծեց .

Ըզ– Տէր օրհնե – ցէք ժո–ղով–ուրդ երկ–րի . Փառ–քը զթու–թեամբ մար – դի – կը փր – կեց :

Եր – նե՜կ ան որ – ըլն՝ որ իր ման – կու–թեան Մա–տաղ հա–սա – կին մէջ կը վար – ժուի ·
Չեր–թար ալ ճամ– բան ա —— նի – րաւու–թեան, Դը–ժոխ–քը տա —— նող ճամ–բէն կը փախ–չի:

9 ՏԷՐՈՋՆ ՏՈՒԷՔ · Սաղմոս 29 : (10)

ձայնք

Տէ — րո – ջը տու – էք ով ազգք մարդ-կա-յին , Տէ – րո – ջը տու – էք փառք և զօ– րու–թիւն .

Տէ – րո – ջը տու – էք փառքն իր ա–նու–նին , Ը — րէք Աս–տու – ծոյ եր – կիր–պա–գու – թիւն :

Ծանր.

Ո՛վ փա–ռա–ւոր–եալ Ար – քայ երկ–նա – ւոր, Երկ – նի ու երկ– րի Տէր և Դա–տա – ւոր.

Տը– կար մար–դիկ–ներ կա– րող չէն եր – գել, Քու իշ – խա– նու – թիւնդ մեծ և ա – հա – ւոր:

11 ԻՆՉՈՒ ԴՈՒՔ ԸՍԷՔ. Երգ 35։ (10)

Ջերմ

Ի՞ն — չու դուք ը — սէք՝ թէ դեռ կանուխ է Երկ — նից ու մահ-ուան վրա — յօ — քը խոր-հիլ.

Ծա — ղիկ մը շու — տով թոռ — միլ հը-նար է, Ին — ծի ալ այս — օր հը — նար է մեռ — նիլ։

Ո՛վ դուք ար–դար—ներ 'ի Տէր խըն–դա – ցէ՛ք , Ա — նոր ա — նու — նին պա — տիւ փառք տու–

էք · Զի ու–ղիղ–նե — րուն օրհ–նել կը վայ – լէ · Սաղ–մոս եր–գե — լով ըզ– Տէրն գո – վե – ցէ՛ք :

13 ԻՆՉՈՒ ԸՆՀԵՐԵՑՔ. Սաղմոս 2: (10)

Ին — չու ան — հա — ւատք վէ — ճեր կը հա — նեն, Ու փուճ բա-նե — րու միշտ խելք աւ-ներ են. Ին—

չու թա—գա — ւորք ի — րենց հաւ-նող են, Եւ միշտ կամ-քեր — նին ը — նել կը փըն-տա—ռեն:

արագ.

Հո-գիս, ար-թըն-ցի՛ր, ա — րև-ը դուն տես, Ժամ-բուղ մէջ մը-տիր, վա — ղէ ա-նոր պէս. Ա — մէն ծու-լու-թիւնդ քեզ-մէ թօ-թա-փէ՛, Եւ ան-հո-գու-թիւնդ մէկ-դի ար-ձա-կէ՛ :

15 ՈՎ ՏԷՐ ԻՀՈՎԱ․ Սաղմոս 28։ (10)

Ով Տէր Ի-հո-վա քե-զի կը կան-չեմ, Ին-ծի մի՛ լը-ռեր ով դուն Հոգ-ւոյս

վէմ, Թէ որ չը-լը-սես իմ ա-ղա-չանք-քիս, Յու-սով ա-մէն յոյս կը կոր-սըն-ցը-նեմ։

Ձիգ.

Ո՛վ Տէր իմ Աստ - ուած՝ քե - զի յու-սա - ցայ, Որ ես յա-ւի - տեա՛ն ըը - նաւ չա-մըչ-նամ. Քու ար-դա-րու - թեանդ ես միշտ ցան - կա - ցայ, Որ իմ փըր-կու - թիւնս շու - տով ես գըտ-նամ:

17 Ի՛ՆՉՈՒ ԵՍ ԱՍԱ՛ՆԿ. Եղ. 40։ (10)

Լաւ մեղմ.

Ի՞ն-չու ես ա-սանկ մեղ-քե-րըս սի-րեմ, Ու տը-ղա-յա-կան հա-ճոյք փըն-տը-ռեմ.

Երկ-նից՝ դը-ժոխ-քի վը-րայ չի-խոր-հիմ, Մոռ-նամ իմ հո-գիս՝ ա-ղօթ-քըս ձը-գեմ։

Ձայն.

Ձ

Ո՛վ Տէր՝ դուն ես յոյս նեղ—եալ հո–գի—իս, Քու–կին ա–նու–նովդ դուն իս ա–զա–տէ.

Եւ քու զօ–րու–թեամբդ՝ փր–կէ՛ չ աշ–խար–հիս, Քու–կին ծա–ռա–յիդ հա–ւէ՛ր ու փրր–կէ։

19 ԲԱՑՈՒԻՆ ԱՅՍՕՐ· Երգ 27: (8)

Ծանր.

Բաց-ուին այս-օր երկ-նից կա-մարք, Ի-ջի՛ր մե-զի՛ մի Սուրբ Հո-գի· Մեր խըղ-ճա-լի սըր-տից կա-պանք, Քու զօ-րու-թեամ-բըդ ար-ձըկ-ուի, Քու զօ-րու-թեամ-բըդ ար-ձըկ-ուի:

20 ՈՎ ՏԷՐ ՅԻՍՈՒՍ՝ ՔԵԶ ԿԸ ՄԻՐԵՄ. Երգ 59: (8)

Ով Տէր Յի—սուս՝ քեզ կը մի — րեմ, Քան—զի քու սէրդ շատ քաղ – ցըր է .

Ես բարձր ձայ – նով պի — տի եր — գեմ, Բո – լոր աշ — խար – հըս թող լը — սէ :

21 ՍԻՐԱԾ ՄԵՂՔԵՐՍ ԵՍ ԿԸ ԹՈՂՈՒՄ. Եղ 110։ (8)

Սի — րած մեղ — քերս ես կը թո — ղում, Հէ — րիք է Տէր որ խռո ես դուն.

Օրհնեալ ե — րեսդ պի — տի տես — նամ, Ըն — դու — նու — թեամ — բըդ պար — ծե — նամ։

Տէր իմ Աստ-ուած՝ Տէր փրր-կու-թեան, Քեզ հաւ-տա-ցող ազգ մարդ-կու-թեան,

Ա Բ

Մեծ զօ-րու-թեամբ քու Սուրբ Խօս-քիդ, Փրր-կու-թիւն-նին պի-տի գրտ-նան:

23 ՉԷ ԹԷ ՄԵԶԻ· Սաղմ 115։ (8)

Չէ թէ մե-զի ով Տէր Աստ-ուած, Չէ թէ մե — զի հո - գե — զի — նաց, Հա-պա քու-

կին ան — ուա-նըդ տուր, փառք՝ գո-վու-թիւն ով Տէր գը — թած։ փառք գո-վու-թիւն ով Տէր գը-թած։

Թող քու Սուրբ Խօսքդ՝ Տէր իմ Փըր–կիչ, իմ վըշ–տա–կիր սըր — տիս ազ–դէ.

Նա ա–ռաջ–նորդ և ըս–փո–փիչ, Ըլ — լայ ինձ միշտ, ու ինձ օգ — նէ։

25 Ո՛Վ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ. Երգ 28: (8)

Ո՛վ Սուրբ Հո–գի՛ լոյս երկ–նա–յին, Ի–մին հո–գիս լու–սա–ւո–րէ. Ցրր–ուէ խա–ւարն գի–շե–րա–յին,

Ու ցո—րեկ—ուան լոյս մը ծա–գէ: Ու ցո—րեկ–ուան լոյս մը ծա–գէ:

26. ԸՍԻ ԹԷ ԵՍ· Սաղմոս 39: (8)

Ը — սի թէ ես ճամ — բաս պա — հեմ, Որ իմ լեզ — ուաւս մեղք չը — գոր — ծեմ.

Երբ մե—ղա — ւորն առ — ջիս կայ — նի, Բե—րանս սան — ձով ա — ղէկ զըս — պեմ:

27 ՏԷ՛Ր ՎԱՐ ՆԱՅԷ՛. Եղ. 31: (8)

Տէր վար նա—յէ ա չ—քով գը—թած, Ա—ղամ—որ—դին տես կոր—ծա—նած.

Մեղքն յաղ—թա—նակ կը տա—րա—ծէ, Ա—մէն տե—ղեր մարդ կըս—պան—նէ:

27 ՄՐԸՆԹԱՑ ԵՂՋԵՐՈՒԻՆ ՆՄԱՆ. Սաղմոս 42։ (8։6 տող)

Ջող

Մրըն-թաց եղ—ջե–րո—ւին նը—ման՝ Իր ջու-րե–րուն վը–տակ-նե–րուն կը փա-փա—քի 'ի ծար-ւու-թեան.

Նա աչ ան—ձամբ յոյժ կա—թո—գին՝ Քեզ կը խնդ-րեմ Տէր փըր-կու-թեան, Լը-սէ սըր-տիս հա—ռա-չան—քին ։

28 ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐ ՔԵԶԻ. Երգ 42։ (Տ : 6 տող)

Դող

1 Խա-ղա-ղու-թիւն ըն-կեր քե — զի, Ով վըշ — տա — կից տըր — մալ հո — գի.

Երդ ա-ղա — ղակդ թող դա — դա — րի, Եւ ար — ցունք — ներդ շու — տով կըտ — րի.

Ա-հա՛ քեզ դեղ գըտ-նու-ե-ցաւ, Որ վեր-ցը-նէ կըս-կիծդ եւ ցաւ։

2 Թէ եւ որտիդ հառաչանքէն,
Դառնակսկիծ սաստիկ ցաւէն,
Սորված են պինտ ապառաժներ,
Ողբերգական եղանակներ.
Բայց Տէրն վերքերդ կը բժշկէ,
Բոլոր մեղքերդ արդ կը քաւէ։

3 Ո՛վ մարդ՝ մեղքով բեռնաւորուած,
Ե՛կ համարձակ առ Տէր գըթած.
Քու ծանրը բեռդ մէկ դի ձգէ,
Եւ ապաւէնդ Քրիստոս ըրէ.
Տէրն է Փրկիչդ՝ ի՜նչ խօսք օրհնած.
Դուն միշտ սիրէ՝ օրհնէ զԱստուած։

29 ԵՐԿՆԻՑ ԱՍՏՈՒԱԾՆ ՈՐ ԿԸՊԱՇՏԵՆՔ. Եղ. 7: (8)

Ծանր.

Երկնից Աս—տուածն որ կը պաշ — տենք, Մեզ բա – րե. — կամ ու Հայր ալ է.

Մեր ուխտն ի — րեն հա — տու — ցա — նենք, Որ ա – ղօթք — նիս ալ վեր ել — լէ:

30 ԵՐԲ ԱՆ ԽԱՉԻՆ ԵՍ ԿԸ ՆԱՅԻՄ. Եղ 15: (8)

Երբ ան խա—չին ես կը նա—յիմ, Ուր որ մե—ռաւ փա—ռաց Տէրն իմ,

Ի—մին մեծ շահս վնաս կը սե—պեմ, Հը—պար—տու—թիւնս ալ կ՚ա—նար—գեմ։

31 ՈՎ. ՏԷՐ ՆՈՐ ՍԻՐՏ ՅԻՍ ԸՍՏԵՂԾԷ. Եզ. 80: (8)

Ո՛վ Տէր՝ նոր սիրտ յիս ըս — տեղ — ծէ, Բո — լո — րո — վին քե — զի դառ — նամ.

Նո — րոգ ծը — նունդ ինձ պար — գե — ւէ, Հոգ — ւով՝ սըր — տով՝ փոխ — ուած ըլ — լամ:

Աստ–ուած է մեզ յոյս զօ – րու – թիւն, Մեծ նե – ղու – թեան մէջ օգ – նու – թիւն.

Ա–նոր հա – մար մենք չը վախ – նանք, Որ – չափ և մեծ փոր – ձանք տես – նանք։

33 ՏԷՐՈՋ. ԼԵՌԸՆ ՈՎ. ՊԻՏԻ ԵԼԼԱՅ. Սաղմոս 24։ (8)

Տէ – րոջ լեռն ով պի – տի ել – լայ, Սուրբ տե – ղը ով պի – տի կե – նայ. Ձեռ – քով՝ սըր –

տով մա – քուր ե – ղողն, Ձեռ – քով սըր – տով մա – քուր ե – ղողն, Սուտ չը ճանչ – ցող եր – դում չը – նողն։

34 ՎՃՌԵՑ ՏԷՐՆ. Երգ 103։ (8)

Ծանր.

Վըճ–ռեց Տէրն՝ որ ա – մէն մար–դիկ, Հա–րուստ՝ աղ–քատ՝ մեծ ու պըզ–տիկ, Սուրբ՝ ի–մաս–տուն՝ և

ան – օ – րէն, Մեռ – նին՝ եր–թան սա աշ–խարհ–քէն։ Մեռ–նին՝ եր–թան սա աշ–խարհ–քէն։

35 ՕՐՀՆԵԱԼ Է ԱՆ. Ձայն 1. (8)

Օրհ-նեալ է ան որ չը գը-նաց, Ան-կրօն-նե-րուն չար խոր-հուր-դին.

Դէմ դը-նե-լով ամ-բա-րըշ-տաց, Մեր-ժեց ա-թոռն նեն-գա-ւո-րին:

Որ - չափ օրհ - նած է այն կա - պանք, Որ մեզ ա - նով կը մի - ա - նանք.

Ու շնորհք տու - աւ մե - զի Յի - սուս, Աղ - բիւր շնոր - հաց՝ Փըր - կիչն հոգ - ւոյս :

37 ԻՋԻ՛Ր ՅԵՐԿՆԻՑ Ո՛Վ ԱՂԱՒՆԻ. Երգ 112: (8)

Ի - ջի՛ր յերկ - նից ո՛վ Ա - ղաւ - նի, թե - երդ ը - րէ մեզ հո - վա - նի.

Մեզ բարձ - րա - ցո՛ւր վը - րադ ո՛վ Տ'էր, Երկ - րիս սահ - ման - նե - րէն առ վեր:

Զար — թի՛ր հո—գիս ու — րախ եր—գով, Քու մեծ Փըր—կի՜չդ օրհ — նէ՛ փառ—քով.

Զի յոյս մի—այն է ան—յոյս—ին, Իր սէ—րը՝ ո՞չ, ինչ կա—թո—ղին:

39 ԻՆՉ ԱՆՎԱԽՃԱՆ · Սղմ 91: (8)

Ի՜նչ ան-վախ-ճան է Տէր քու սէրն, Ա — մէն գի-շեր քե — նէ կու-գան

Նոր պար-գե-ներ. և առ-տու-ներն Լը — ռիկ կ'իջ-նեն ցօ — ղի նը-ման:

Թող ըս-տեղ-ծո-ղը միշտ գո-վուի, Յնա-կիչ-նե-րէն երկ-նից տա-կի.

Փրկ-չին ա-նու-նը Թող օրհ-նեն, Ը-մէն եր-կիր՝ լե-զուք ա-մէն։

41 ՈՐՉԱՓ ԱՐԻԻ՛Ն. Եղ. 16 : (8)

Որ — չափ ա — րիւն որ թափ — ուե — ցաւ, Հը — րէ — ա — կան հէն զո — հէ — րէն,

Մեղ — քերն մաք — րել կա — րող չե — ղաւ, կամ ա — զա — տել զը — մարդ խիղ — ճէն :

Յի-սուս, աշ—խարհ—քը եմ ձը—գած, Ու խաչս ա—ռի որ առ քեզ գամ.

Մերկ և աղ—քատ ու ա-նարգ-ուած, Հէ—րիք է ինձ որ քեզ ճանչ-նամ:

43 ՆԵՂԵԱԼ ՀՈԳԻՈՅՍ. Երգ 71: (8)

Ծանր

Նե — ղեալ հոգ — ւոյս դուն պա — հա — պան, Երբ տրտ—մու—թիւնք վը — րաս կու գան

Երբ իս պա — տէ ծով նե — ղու—թեան, Քեզ կը դը — նեմ իմ յոյս մի — այն:

Տէր բազ-մա-գութ ու ո-ղոր-մած, Հի-մա սի-րոյդ բա-ղուկ-նե-րով

Քեզ նու-իր-ուած աս ե-րա-խան Մ՛ո, նո-րո-գէ ձը-րի շնորհ-քով։

45 ԱՍՏՈՒԱԾ ՏԷՐ ՄԵՐ Ի՛ՆՉ ՓԱՌԱՒՈՐ· Սաղմոս 8։ (8)

արագ

Աստ—ուած Տէր մեր՝ ինչ փա—ռա—ւոր, Է՛ քու ա—նունդ երկ—րի վը-րայ. Ըն-ձառ լու-

սովդ եր-կինք բո—լոր, Յա-ւէ-ժա—բար կը-ցո—լա-նայ։ Յա-ւէ-ժա-բար կը-ցո-լա-նայ։

Կը — խըն — դա — յի երբ կ'ը — սէ — ին, Եր-թանք Տէ — րոջ տա — ճարն մը — տնմ.

Մեր ոտ — ուը — ներն պի — տի կայ — նին, Քու դրա — նըդ մէջ Ե — րու — սա — ղէմ:

47 ՏԷՐՈՋ, ՏՈՒԷ՛Ք ՓԱՌՔ ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ. Սաղմոս 118: (8)

արագ

Տէ-րոջ տու—էք փառք գո — հու—թիւն, Քան—զի ան է Տէր բա—րե—րար.

Տէ-րոջ տու—էք միշտ գո — վու — թիւն, Քան — զի իր — սէրն է մինչ իս—պառ:

Ծանր

Թո՛ղ Իս-րա-յէլն ը - սէ՛ հի - մա. Թէ որ Աստ - ուած մեր չէր ըլ - լար,

Երբ թշ-նա-մին ե - կաւ մեր վրայ, Մեզ բար-կու-թեամբ ողջ կուլ կու - տար:

49 ԲՈԼՈՐ ՍՐՏՈՎ ԿԸ ԳՈՀԱՆԱՄ· Սաղմոս 111: (8)

Բո — լոր սր — տով կը — գո — հա — նամ, Ու միշտ Տէ — րո — ջըս փառք կու տամ.

Տէ — րոջ գործ—քերն են մեծ, բա — րի, Ու միշտ ա — նոնց պի — տի ցան—կամ:

Ով Տէր՝ քու խօսքդ է հաս — տա — տուն Եր — կինք—նե — րուն մէջ յա — ւի — տեան.

Ճըշ — մար-տու-թիւնդ է մը — նա — յուն , Քեզ— մով եր-կիր կայ ան — սա—սան ։

51 ՏԷՐՆ ՕՐՀՆԵՑԷ՛Ք ԶԻ Է ԲԱՐԻ· Սաղմոս 106 ։ (8)

Տէրն օրհ – նե — ցէ՛ք զի է բա — րի, Իր գը–թու–թիւնն է յա – ւի — տեան․

Տէ – րոջ գործ —քերն են սըխ–րա — լի, Մարդ զան գո — վել չէ՛ բա – ւա — կան ։

Ո՛վ Տէր՝ քու խօսքդ է հաս — տա — տուն Եր — կինք—նե — րուն մէջ յա — ւի — տեան.

Ճըշ — մար-տու-թիւնդ է մը — նա — յուն, Քեզ— մով եր—կիր կայ ան — սա—սան:

51 ՏԷՐՆ ՕՐՀՆԵՑԷ՛Ք. ԶԻ Է ԲԱՐԻ. Սաղմոս 106: (8)

Տէրն օրհ – նե — ցէք զի է բա — րի, Իր գը–թու–թիւնն է յա – ւի — տեան.

Տէ – րոջ գործ —քերն են սըխ–րա — լի, Մարդ զան գո — վել չէ՛ բա – ւա — կան:

52 ԵՂԱ՜ՆԻԿ ԵՄ ԵՍ· Երգ 43 : (8)

Ե — ղա՜նիկ եմ ես, ով Տէր՝ աղ — քատ Մերկ եմ, ու կոյր և յու — սա — հատ.

Բեկ — եալ 'ի զառ ո — րոմ եր — թամ. փառն Ա — ստու — ծոյ՝ քե — զի կու — գամ:

5

53 Ո՛Վ ՏԷՐ ԻՆՉՈ՞Ւ ՄԵԶ ՄԵՐԺԵՑԻՐ. Սաղմոս 74 : (8)

Ձայնք

Ո՛վ Տէր՝ ին — չո՞ւ մեզ մեր — ժե — ցիր , Ու բար — կա — ցար հօ — տիդ վը — րայ

Դուն ըս — կիզ — բէն մեզ ընտ — րե — ցեր , Բը — նա — կե — ցար Սիօ — նին վը — րայ

Ի — ղո՞ւկ եմ ես, ով Տէր՝ աղ — քատ Մերկ եմ, ու կոյր և յու — սա — հատ.

Փեղ — մէ 'ի զառ ո — րոշ եր — թամ. Գտան Ցո — տու — ծոյ՝ քե — զի կու — զամ:

53 ՈՎ ՏԷՐ ԻՆՉՈ՞Ւ ՄԵԶ ՄԵՐԺԵՑԻՐ· Սաղմոս 74 : (8)

Ծանր

Ո՛վ Տէր՝ ին — չո՞ւ մեզ մեր — ժե — ցիր, Ու բար - կա — ցար հօ — տից վը — րայ.

Դուն ըս — կիզ — բէն մեզ ընտ — րե — ցիր, Բը — նա — կե — ցար Սիօ — նին վը — րայ :

Ո՛վ Տէր Աստ — ուած՝ մեզ ես ձը — գած, Բար-կա-նա — լով մեզ ես ցըր — ուած.

Նո-րէն դար — ձիր ու մեզ ժող — վէ, Որ — չափ որ մեզ ես բա — ժա — նած:

55 ՏԷՐՆ ԿԸ ՏԻՐԷ՝ ԵՐԿԻՐ ՑՆԾԱՅ. Սաղմոս 97: (8)

Տէրն կը տի—րէ՝ եր—կիր ցըն-ծայ, Շատ կըղ-զի-ներ ու-րա-խա-նան. Մեր

փըր-կու-թիւն ան—կէ կու գայ, Գահն է ա-թոռ ար-դա-րու-թեան: Գահն է ա-թոռ ար-դա-րու-թեան:

56 ԹԷ ՈՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ՏՈՒՆՆ ՉԸ ՇԻՆԷ · Սաղմոս 127 : (8)

Ձայնը

Թէ որ Աստ – ուած տունն չը շի — նէ, Զուր կ'աշ–խա–տին ան շի—նող—ներն.

Թէ որ քա – ղաքն ան չը պա — հէ, Զուր կը հըս—կեն պա — հա — պան—ներն ։

57 ՏԷՐՆ ՕՐՀՆԵՑԷՔ. Սաղմոս 134 : (8)

Տէրն օրհ — նե — ցէք ով մար — դիկ — ներ, Դուք որ մի — այն ան կը պաշ — տէք.

Տէրն օրհ — նե — ցէք՝ դուք որ գի — շեր Ա — նոր տան մէջ կը ծա — ռա — յէք :

Տէրն օրհ — նե — ցէք՝ դուք որ գի — շեր Ը — նոր տան մէջ կը ծա — ռա — յէք։

58 ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆԴ ՊԻՏԻ ԵՐԳԵՄ. Սաղմոս 101։ (8 ։ 6 տող)

Ո — ղոր — մու—թիւնդ պի — տի եր — գեմ, Ո՛վ Տէր Աստ—ուած ար — դա — րու—թեան։

Ե՞րբ օգ – նու–թիւնդ պի – տի տես – նեմ, Զի ընտ – րե – ցի ան – մեղ ճամ – բան։

Ե՞րբ օգ – նու–թիւնդ պի – տի տես – նեմ, Զի ընտ – րե – ցի ան – մեղ ճամ – բան։

տարագ

Լեռ-նաւոն պի - տի Աստ-ուած գով--ուի, Ու երբ մարդ-ուամբ իմ հայու կըր--ռի, Եւ ա--նց--ն պի - տի եր - գեմ. Ը - նոր փառք

տալը չու - նի վախ ձան, Զի երբ օ - րերս հօս լը - մըն-նան, Վերնյա-ւիւտ-եանս պի - տի եր-գեմ: Վերն յա-ւէտ - եանս պի - տի եր -- գեմ:

60 ՔՈՒ ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔԴ. Երգ 77: (8: 6տող)

Քու Սուրբ Գիրքդ է ինձ հա-ճե-լի, Լոյս կ'ըն-ծա յէ խիստ ցըն-ծա-լի, Խեղ-ճին որ խա-ւա-րի մէջ է.

Քու խօսքդ մո-լար ճամ-բաս կ'ուղ-ղէ, Եւ վախդ սանձ է իմ չար սըր-տիս, Խոստ-մունք-քըդ տան հան-գիստ խըղ-ճիս:

Ու աչք մը ըր-նաւ է տե-սեր, Ու մար-դուս ա-կանջք լը-սե-ցին, Թէ Հայ-րը ինչ է պատ-րաս-տեր, Ա-նոնց որ Ու-զին սի-րե-ցին:

2 Բայց խօսքըդ, ով Տէր բարերար,
Յայտներ է հանգիստ երկնաւոր,
Ուրախութիւններ անդադար,
Անբիծ, անարատ, փառաւոր:

3 Այս վայելչութիւնը տեսնել
Տրուած չէ աչաց նախանձին.
Եւ ոչ անոր համը առնել
Բերնով հեշտասէր վաւաշին:

4 Հեռո՛ւ պղծութիւն գործողնե՛ր,
Հանգիստը անոնց չէ տրուած.
Միայն թէ որոնց անուններ
Կենաց Գրքին մէջն են գրուած:

5 Ո՛հ, երանելի օթեւան,
Ազատ արցունքէ և մեղքէ,
Մեզ, որչափ ալ ենք անարժան,
Հոն, Գառն Աստուծոյ, ընդունէ:

62 ՓՐԿԻՉԸ ՄԵՂԱՑ. Երգ 93։ (8 յանկ։ 8 տող)

Փըր — կի — չը մե — ղան կը կաղ — մէ, Մ՚եր սը — վը կըշ — տա — ցը — նե — լու.

Ու մե - ղա - ւոր — ներն կը կան — չէ, Երկ — նից կե - րա — կուրն ու - տե — լու։

Ա — հա ըն - վա — ման տես - նե — լով, Մ՚ե — զի իր մար — մի - նը - կու — տայ.

Աշ — խի հա - մար զոհ ըլ — լա — լով, իր մա - հը մեր կեան — քը հըլ — լայ։

63 . ՆՇՈՒԱՐՑ ԸՆԸՑՆՈՐԴԻ; ԻՍ. Երգ 55։ (8. 7. 4։)

Ե — հօ — վա՛ ա — ռաջ — նոր — դէ զիս, Օ՛հ պան - դուխտ եմ ու կա — րօտ.

Հաս տը—կար եմ զօ—րա—ցուր ես, Ա.-մէ—նա—կա—րող Տէր-քովդ. Դուն երկ-նի հաց,

Կե-րակ—րէ իս որ ապ-րիմ. Դուն երկ-նի հաց, Կե-րակ-րէ իս որ ապ—րիմ:

64 ԱՅՑԵԼԵԱ, ՏԷՐ. Եղ 29: (8, 7. 8, 7. 4, 7:)

Այ-ցե — լեա, Տէր, այ-ցե — լու լեր, Քու անձ-րեւդ միշտ ղըր — կէ մեզ. Շուտ կը նուա - ղին հո— գիք մեր, Թէ լոյսդ մեր վրայ չը ծա-գես: Զօ-րա-ցուր մեզ. Զօ-րա-ցուր մեզ. Օգ-նու-թիւնն է լոկ քեզ - մէ:

65 Ի՞ՆՉ Է ԿԵԱՆՔԵՐՆԻՍ. Եղ. 67։ (8. 7։ յատուկ)

Ի՞նչ է կեան-քեր - նիս, շո - գի մը Որ շուտով անյայտ կ'ըլլայ. Ո՞ն է պղլ-պղ-լած պատ-րանք մը, Միրաս ի՞ն-չու ա-նոր ցան-կայ.

Բայց Թե-ւերդ հո — գիս՝ Թը — ռիր, Եր-ջա-նիկ եր — կինն հա — սիր. Եր-ջա-նիկ եր — կինն հա - սիր։

Աս—տու-ած մեր ա-պա-ւէ-նը, Ու մեր զօ-րու—թիւ-նըն է. Ան՝ մեզ նե-ղու—

թեան ա-տե-նը կըս-փո-փէ եւ կը փըր-կէ։

2 Մեր Տէրոջը ժողովուրդը,
Թող ուրեմն չը վախնայ.
Զի իր յոյսը հաստատուած է,
Ճըշմարիտ հիմին վրայ։

3 Թէպէտ և գոռան ջըրերը,
Ու ծովին ալ մէջ ձգուին
Յաւիտենական լեռները,
Բայց սիրտ ան չի շարժի։

4 Մեր Սիոնը ապահով է,
Զի իր Տէրը կը տիրէ.
Եւ իր յոյսը Աստուծմէ է,
Անիկայ կ'առաջնորդէ։

5 Զօրքերուն Տէր Աստուածը,
Օգնական մեզի կ'ըլլայ.
Յակոբին Տէր Աստուածը,
Կը տիրէ երկրիս վրայ։

67 ՄԵՐ ՄԵՂԱՑ ՀԱՄԱՐ։ Եղ. 104։ (8, 7. 8, 7. 4, 7.)

Մեր մե—ղաց հա—մար մեռ—նո—ղը, Ա՛մ—պէ—րով ա—հա կու—գայ.

Իւ ան—թիւ սըր—բոց ձայ—նե—րը, Իր ա—մէն կող—մէն կ՚ել—լայ.

Տէրն օրհ--նեալ է, Տէրն օրհ—նեալ է, Տէրն օրհ—նեալ է, Տէ--րը կը թա—գա-ւո-րէ։

68 ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՄԻՋ. (8. 7.) ոտք.

1. Գի-շեր — ուան մէջ մը - թու — թիւ — նը՝ Բո-լոր — տի — քըս կը պա — տէ. Ա-րու — թեամբ աչ-քիս առ - ջե - ւը Բա - րե-կամ-քըս կը բե - րէ:

2. Ո՛հ մեռած՝ մեզմէ գացած են,
Բայց իմ սիրտըս չէ մոռցած.
Ո՛հ հողին մէջն ալ պառկած են,
Բայց սրտէս ալ չեն ելած:

3. Ու անոնք՝ փրկչովն առած են
Սուրբ պսակն երջանկութեան.
Բայց մեր հոգիներն կապուած են՝
Ի մարմնի եւ նեղութեան:

4. Երբ անցած է փոթորիկը՝
Աստղերը կը փայլին.
Ու այսպէս հանգչած սուրբերը՝
Մեզ երկինքը կը կանչեն:

69 ՔԱՂՑՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴԷ ՄԵԶ. Եղ. 53. (8.7.4.)

1. Քաղցրութեամբ ա — ռաջ - նոր - դէ մեզ, Մինչ ել - լենք ցա — ւոց ձո - րէն.

Թող շը-նորհքդ զօ — րա - ցը - նէ մեզ, Խա - փա - նէ ալ վախն ա - մէն. Զօ-րա-ցո՛ւր մեզ, Զօ-րա-ցո՛ւր մեզ,

Քու ան — հուն շնորհ — քո - վըդ Տէր:

2. Թէպէտ և ցաւ ու դառըն փորձ,
Մեզ ամէն կողմէ պատէ.
Բայց Յիսուս մեզ կը փրկէ միշտ,
Մեղքն՝ դըժոխքը կը յաղթէ.
Խօսքն հաստատ է,
Տէրն պիտի զայն կատարէ:

Ըլլամ երկնային զօրաց պէս,
Որ գովեն քեզ անդադար.
Երջանիկ են,
Ե՞րբ պիտի ես հոն հասնիմ:

3. Երանի թէ պաշտէի ես
Քեզ, փրկիչ իմ բարերար.

մի.

Որ-չափ քաղ-ցըր է ան ժա-մը, Որ խա—չին առ-ջեւ կե-նամ.

ա.

Կա-տա-րեալ խա-ղաղու-թիւն մը, Քրիս-տո—սի մա-հէն կու-նեմ։ Հոն, սի-րով՝ ցա-ւով լեց-ուած եմ,

Իմ ար—ցուն-քըս կը վա-զէն. Հաւատքիս մէջ հաս-տատուած եմ, Կեանք կ'առ-նեմ իր մահ-ուա—նէն։

71 Ո՛Հ ԹԷ ԿԱՐՈՂ ԷՍ ԸԼԼԱՅԻ. Եղգ. 20 : (8. 8. 6 : 6 տող :) պարզ.

մ.

Ո՛հ, թէ կա-րող էս ըլ-լա-յի, Փրրկ-չին փա-ռացն ան — չա-փե-լի Մ՚էկ մասն մի-այն պատ-մել,

ա.

մ.

Եր — կինք պի-տի շուտ թըռ-չէ-ի, Հեռ հրեշ-տա-կաց ըն — կե-րէ-ի, Ա — նոր քը-նար զար-նել:

մի.

Ո՜հ, թէ կա—րող էս ըլ—լա—յի, Փըրկչին փառացն անչափե—լի Մ'էկ մասն մի-այն պատ-մել,

բ.

մի.

Եր-կինք պիտի շուտ թըռչէի, Հետ հրեշտակաց բա-կր-ակ-ի, Ն.—նոր քընար զարնել. Նոր քը—նար զար-նել:

73 ԱՒԷԿԸ ՏԵՍԱՅ. Եղ. 52։ (8. 6։) Հ. Փոխ.

Աւէ - կը տե — սայ փայ — տէն կախ - ուած, Նե - րքեւ ա — րիւն — լու — այ. Ինձ նա — յե — ցաւ աչ —

քով տրտ - մած, Խա - չին երբ մօ — տե — ցայ. Խա - չին երբ մօ — տե — ցայ։

Մահ - ուան գա — լուն ին — չու ցա — ւինք, Զայ — նէն ալ սար — սը — փինք.

Փրրկ — չէն ե — կած մէկ ձայն մ՚ըն է, Որ մեզ իր քովն կան — չէ ։

75 ՈՎ, ՏԷՐ ԳԹԱԾ. Նոր 41. (8. 6.) ձայն.

Ով Տէր գը-թած՝ որ կը լը-սես Ա-ղօթ-քը խեղ-ճե-րուն. Ա — մէն ար-ցունք ալ կը սըր-բես Աչ-քէն որբա-ցած — նե — րուն:

2. Տե՛ս՝ ամբողջ աշխարհ ինկած
Նուաստ, խեղճ՝ մեղաւոր.
Բնաւ փնտռելու չե՛ս հրաժարած,
Ինծի չըսիր «Մեկո՛ւր»:

3. Ա՛հ թէ մեղքիս վախէն կըրնա՜մ
Զիս քու քովէդ վարել.
Ինծի միայն յոյս կը մնայ,
Քու շնորհքը առջիդ գտնել:

4. Թո՛ղ քու անհուն ողորմութիւն
Իմ յոյսը հաստատէ.
Թո՛ղ բըժշկող ձայնդ՝ ցընծութիւն
Սրտիս մէջ տարածէ:

մ. բ.

1. Ըսէ՛ ով Տէր ինծ ո—ղոր—մէ, Իմ ան—ձըս բը-ժըշ-կէ. Ինչու որ ես մե-ղան—չե—ցի, Քե-զի դէմ գոր-ծե—ցի:

2. Թշնամիներս կը բամբասեն,
Ինծի համար կ'ըսեն.
Երբ անիկայ պիտի մեռնի,
Անունն ալ կորսուի:

3. Իմ ատողներն կը փսփըսան,
Գէշ բան կը մտմտան.
Կ'ըսեն թէ ան կը կործանի,
Անշուշտ պիտի մեռնի:

4. Բայց դուն ով Տէր փրկիչ հզօր,
Գըթա՛, զիս կանգնեցուր.
Թշնամիիս բերանն գոցէ,
Ինծի դուն միշտ օգնէ:

5. Այնժամ աղէկ կը հասկընամ,
Որ ինծ ես բարեխնամ.
Երբ թշնամւոյս բերանը չար,
Վըրաս չը պարծենար:

6. Անմեղութեան մէջ իս պահէ,
Շնորհքիդ մէջ հաստատէ.
Որ միշտ օրհնեմ քեզ յաւիտեան,
Օ՜հ փառք քեզ է արժան:

77 ՈՎ ՄԵՂԱՒՈՐ ԱՀԱԲԵԿԱԾ. Եղ. 47. (8. 6.) Կց.

Ով մե-ղա-ւոր ա-հա-բե-կած, Ընթիւ կաս-կածներով. Յանցանքներու տակ ճնշու-ած, Ա-հիւ և երկիւ-ղով։

78 ՈՂՋՈՅՆ ՄԵԾ ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԻՆ. Եղ. 22. (8. 6. 6 տող.) Աղբ.

բ.

Ող-ջոյն, մեծ Է-մմա-նու-է-լին, Թող պետութիւնք երկնից Եր—կրպա-գեն ու ան կար-գեն, Ար—քայ Տէր

ա — մե - նից. Եր — կեր-պարեն ու ան կար դեն, Մր — քաչ Տէր ա — մե — նից.

79 ՔՈՒ ՍՐԲԱՐԱՆԴ ՈՎ, ՏԷՐ. Սաղմ. 15. (8. 6.)

Քու սըր — բա — րանդ ով Տէր երկ–նի, Ո՞ր մարդ պի — տի կե — նայ.

կամ ո՛ր է — ակ հո՛ն ըր — նա — կի, Քու սուրբ լե — ռանդ վը — րայ.

80 ԴՈՒ՛Ն ՄԵԾ ՓՐԿԻՉՍ. Սաղմ. 11. (8. 6.)

Դուն մեծ փըր — կիչս իմ յը — սոյս ես. Ի՞նչ — պէս կը — սեն են — ծի,

Քու լեռդ թըռ—չէ թըռչ—նոյ մը պէս, Հան—գիստ գըտ—նես քե—զի:

81 ԱՄԷ՛Ն ԵՐԿԻՐ. Սղ. 100: (8. 6:)

Ա—մէն եր—կիր Տէրն օրհ—նե—ցէք, Եր—գով և ցըն—ծու—մով.

Տէր Աս — տու — ծոյ ծա — ռա — յի — ցէք, Ու-րախ ան — կեղծ սըր — տով։

82 ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ԻՆՉՈ՞Վ ՄԱՔՐԻ։ Սաղմ. 119. տառ 2ր. (8.6։) ոտք.

Ե-րիտասարդն ինչո՞վ մաքրէ, Ի-րեն մո-լոր ճամբան. Ըզգուշութեամբ թէ որ պահէ, Քու խօսքըդ օրըրացան. Քու խօսքըդ օրըրացան.

83 ՏԷՐ ԱՌՏՈՒԱՆՑ Եղ 89: (8-6:)

Տէր՝ առ — տու — անց չու — շա — նա — լով, Ե — րեսդ կը փըն - տը - ռեմ: Միտս կը մա — րի մեծ ծա — րա — ւով, Միտս կը — մա — րի մեծ ծա — րա — ւով, Մ'ին - չեւ շը - նորհքդ առնեմ:

84 ԵՐԲ, ԻՄ ԱՍՏՈՒԱԾՍ. Երգ 6. (8. 6.)

Երբ, իմ Աստուածս, հոգիս նա - յի. եայլն:

Երբ, իմ Աստ — ուածս, հո — գիս նա — յի Ա — մէն ո — ղոր — մու - թեանցդ,

Երբ, իմ Աստուածս, հոգիս նա - յի. եայլն:

Ու - րախութեան մէջ. եայլն:

Ու — րա — խու — թեան մէջ կ'ըն — կըղ — մի, Սի — րոյ և ցըն — ծութեանց:

Ուրախութեան մէջ. եայլն:

85 ԱՀԱ, ՄԵԶԻ ՄԱՆՈՒԿ ԾՆԱՒ. Եսյ 25։ (8. 6։) տաղ.

Ա—հա՛, մե-զի մա—նուկ ծը-նաւ, Ծը-նաւ շա-ւակ Դաւթի. Մե-զի որ-դի մը տըր-ուեցաւ, Ու-րա-խու-թիւն երկ-րի. Մե-զի որ—դի մը տըր—ուե-ցաւ, Ու—րա-խու-թիւն երկ—րի։

86 ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՔ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ. Սաղմ. 119. մաս 17ր. (8. 6.) ձայն.

Վկայութիւնք զարմա-նա-լի, Են միշտ ինձ հաճե-լի. Ա-նոր համար ի-մին հո-գիս Զան միշտ պա-հէ պե-տի:

87 ՏԷՐՆ ՕՐՀՆԵՑԷՔ ԲՈԼՈՐ ՍՐՏՈՎ. Սաղմ. 113. (8. 6.) Գաղ.

Տէրն օրհնեցէք բո-լոր սրտով, Ա-մէն իր ծա-ռաներ. Տէ-րոջ անուան՝ սաղմոս-նե-րով Տուէք փառք՝ ով ազգեր:

87 ՈՎ, ՏԷՐ ՅԻՍՈՒՍ. Եղգ 113. (8. 6.) պրպէ.

Ո՜վ Տէր Յի — սուս՝ ան — սուտ բեր — նով Դուն խօսք տու - ներ մե — զի. Թէ ես կ'եր —

թամ իմ հօ - րըս քով, Տեղ պատ - րաս - տել ձե — զի. Տեղ պատ-րաս-տել ձե - զի.

88 ՈՎ ԴՈՒՔ ԸՄԷՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐ. Սաղ. 47: (8. 6:) Ձյն.

Ով դուք ա — մէն ժո —— ղո — վուրդ - ներ. Տէ — րոջ միշտ ծափ զար — կէք.

Ու ցըն - ծու - թեան ձայ —— նով եր — գեր, Ա —— նոր դուք եր —— գե —— ցէք:

89 ՈՎ ՄԵՂԱՒՈՐ ՄԱՐԴ. Եղգ 36: (8.6.)

Ո՜վ մեղաւոր մարդ, խեղճ՝ թշուառ, նա-յէ՛ որ քեզ ճանչնաս. Սուտ աշխարհքիս փառացն համար, Սուտ աշխարհքիս փառացն համար, Դրախտէն դուրս չը մը-նաս.

90 ՏԷՐ ՔԱՂՑՐ ԱՉՔՈՎ. Եղգ 97: (8.6:)

Տէր քաղցր աչքով վե-րէն նայէ, Հարսին ու փե-սա-յին. Ներկայութեամբդ հոս գտնուէ, Օրհնենք տուր պըսա- կին:

91 ՈՎ ՏԷՐ ԴԱՏՈՂ. Սաղ. 26. (8. 6.)

Ո՛վ Տէր դատող սրտի քննող, Իմ սիրտըս դուն փորձէ. Ճըշմարտութեանդ եմ հետեւող, Ին-ծի միշտ օ-գըր-մէ:

92 ՏՐՏՄԱԾ ԱՏԵՆԻՍ. Երգ 44. (8, 6. 8, 6. 8, 8: 6 տող:)

Տըրտ-մած ա-—տենս երբ կա—րե—նամ Իմ անձս Տէ—րոջ յանձ—նել,

Եւ ցած սըր—տով կա—րող ըլ—լամ Պատ-ժող Աստ—ուածս օրհ—նել,

Շուտով վը — րաս ցըն — ծում կու — գայ, Տը-խուր հո-գիս կ'ու — րա — խա — նայ:

93 ՀՈԳԻ՛Ս, ԶԳՈՅՇ ԿԵՑԻՐ. Երգ 54: (6.6.8.6:) տող.

Հո-գի՛ս զգ-ոյշ կե-ցիր, Թըշնամիներդ շատ են. Ա՛ն-ղաց ալ զօրքն, զըժոխք՝ երկիր, Քեզ կործա — նել կու — զեն:

94 ՓԱՓՈՒԿ ՍԻՐՏ ՄՕՐՆ. Եղ. 98: (6. 6. 8. 6:) ծանր.

Փափուկ սիրտ մօրն՝ ինչպէս Գըթած է իր զաւ-կին, Տէ-րո-ջը գութն ալ է այնպէս Իր-մէ եր-կըն-չո-ղին:

95 ԵԿԷ՛Ք՝ ՏԷՐՆ ՍԻՐՈՂՆԵՐ. Եղ. 64: (6. 6. 8. 6:) արագ.

Ե-կէք՝ Տէրն սի-րող-ներ, Պատմենք ցընծութիւ-նիս. Մէկտեղ ելլեն մեր քաղցր երգեր, Մին-չև աթոռն Փըրկչիս:

Եւ թող ա-նոնք չեր-գեն, Որ Տէ-րը չի ճանչ-ցան. Բայց Եր-կա-յին որդ-ւոցն ա-մէն, Պա-յել է որ փառք տան։

96 ՏԷՐ ԻՄ՝ ՔԵԶ ԿԸ ՍԻՐԵՄ. Եղգ. 58. (6, 6. 8, 6.) Գեղ.

Տէր իմ՝ քեզ կը սի-րեմ, Մի-այն քեզ-մով կ'ապ-րիմ. Թէ որ Աստ-ուա-ծըս ես մեր-ժեմ, Շուտ-ով կը կոր-սուի-իմ։

97 ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՈԳԻՍ· Եղգ 76 ։ (6, 6. 8, 6 ։) Մաժ.

Թա-փա-ռա-կան հո-գիս Դադ-րէ, աս աշ-խար-հիս Մէկ բե-ւե-ռէն մին-չեւ միւ-սին, Հան-գիստ չը-կայ քե-զի ։

98 Ո՞ՒՐ ԿԱՅ ՀԱՆԳՍՏՈՒԹԻՒՆ· Եղգ 106 ։ (6, 6. 8, 6 ։) Մաժ.

Ո՞ւր կայ հան-գըս-տու-թիւն, Հոգ-նած՝ տըրտ-մած՝ հոգ-ւոյս. Ու-նայն է ծո վը զան փընտ-ռել, Կամ մինչ բե-ւեռն քա-լել ։

Շը — նո՜րհք, ձայն սի — րե — լի, Ի՜նչ քաղցր ես դուն ին — ծի.

Եր — կինքն ան ձայ — նը թող կրկ — նէ, Եր — կիրն ալ թող լը — սէ:

100 ՓԱՓՈՒԿ ՍԻՐՏ ՄՕՐՍ. Եղ. 98։ Գ(6, 6. 8, 6։) Գվ.

փա — փուկ սիրտ մօրս՝ ինչ — պէս Գը — թած է իր զաւ — կին, Տէ — րո — ջը

գութն ալ է այն — պէս Իր — մէ եր — կըն — չո — ղին։

2 Ի՞նչ կարճ են մեր օրեր,
Խոտին՝ ծաղկին նման.
Երբ կը փչեն սաստիկ հովեր,
Անոնք շուտ կը չորնան։

3 Ողորմութիւնքդ մեծ են,
Որնաւ վախճան չունին.
Ու սերունդէ սերունդ՝ ամէն
Խոստումունքդ կը կատարուին։

Եր-ջա—նիկ ա-նունք են, Որ փըրկ-չին կը լը—սեն, Եւ ի—րենց գան-ձը վեր գի-ջեր են. Լ-ե-զու-ներ կա-րող-չեն Երր-բեք փառ—քը պատ-մել, Որ փրկ-չին սի-րոյն համ ա-ռեր են: Որ փրկ—չին սի—րոյն համ ա-ռեր են:

102 ՀՆՉԵՑՈՒՑԷ՛Ք ՓՈՂԵՐՆ Եղ. 32: (6, 6, 6, 6. 8, 8:) արաէ.

Է.

Հըն—չե-ցու-ցէք փո-ղերն, Ա—մէն ազգ աշ-խար-հիս. Մի՛ն-չև երկ-րիս ծայ-րերն Լը-սեն սա ա-ւե-տիս.

Հա-

Հա—սաւ մեծ Յո-բե—լեան տա-րին, Ո՛վ մե—ղա—ւորք՝ դար—ձէք փրկ-չին:

Հա—սաւ մեծ Յո-բե-լեան տա-րին, Ո՛վ մե-ղա-ւորք՝ դար—ձէք փրկ-չին: Ո՛վ մե-ղա-ւորք՝ դար—ձէք փրկ-չին:

սաւ մեծ Յո-բե-լեան տա-րին, Ո՛վ մե-ղա-ւորք՝ դար-ձէք փրկ-չին, Ո՛վ մե—ղա—ւորք՝ դար-ձէք փրկ-չին:

Ե.

Պի — տի եր-գեմ քե — զի Աս-տուած իմ Թա-գա — ւոր. Ա — նունդ ի՛նչ սի-րե — լի, Գործ-քերդ ի՛նչ փա-ռա-ւոր.

Քեզ գո — վե — լու կը փա — փա — գիմ, Մին — չեւ մահ — ուամբ փա — ռաց հաս — նիմ:

104 ՈՎ. ԳՈՒՆ ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔ ԵՐԿՆԱՅԻՆ. Եղ. 79. (7.) ձայն.

ձայն.

Ո՛վ դուն Սուրբ Գիրք երկ — նա — յին, Պատ — ուա — կան գանձս ես ի — մին.

Որ ըս — կիզբս ինձ կը պատ — մես, Ինչ ըլ — լալս ինձ կը յայտ — նես:

Ձայն.

Տէր Յի — սուս, Էմ — մա — նու — էլ, Մեզ աղ — բիւր կե — նաց բա — ցեր.

Հո — գի — նուս հա — մար մեռ — նիլ, Եւ խաչ — ուիլ դուն յանձն ա — ռիր:

106 ՈՎ. ԽԱՉԵԱԼ ՓՐԿԻՉ ՔՐԻՍՏՈՍ. Եղն 50: (7 . 8 տող:) ձայն.

Ձայն

Կրկ.

Ո՜վ խաչ-եալ Փրը — կիչ Քրիս-տոս Որ սի-րող ես իմ հոգ — ւոյս,
Քեզ մի — այն կը պա — ղա - տիմ Ո — ղոր - մէ ինձ եղ — կե — լոյս.

Հո — գի — իս ա — մէն մեղ-քերն Մ՚աք-րե-լով ես բը — ժըշ — կէ:

Կրկն.

Թող ան ջու — րը և ա — րեանն Որ կո — ղէդ Տէր կը վա — զէ,

Ձայն.

Տի-ե-զեր-քը նո-րո-գող, Կեանք տու-օ-ղը հա-մայ-նից. Կը հաւ-տանք քեզ

Սուրբ Հո-գի, Հօր՝ Որդ-ւոյ ալ փա-ռա-կից։

2 Լուսաւորող ես անսխալ,
Մոլորեալ մեղաւորին.
Մեր խաւարը հալածող,
Լուսատուեր լոյս երկնային։

3 Զօրավիգ գուք ՚ի բարձանց,
Ճշմարիտը փնտռողին.
Դուն միայն կրնաս փոխել,
Մեղապարտ սիրտն ու հոգին։

4 Կ՚աղաչենք քեզ միաբան,
Ով գթած օրհնեալ Հոգի.
Շնորհացըդ երկնաւոր,
Դուն ըրէ մեզ արժանի։

5 Մեղքերնիս ճանչնալ տուր մեզ,
Բարեխնամ Մխիթարիչ.
Ու սրտանց զղջում ընել,
Ու նայիլ դէպ ՚ի Փրկիչ։

6 Քու ձրի պարգեւներովդ,
Սրտերնիս դուն զարդարէ.
Որ դառնանք մենք Քրիստոսի,
Հեռանանք միշտ մեղքերէ։

108 ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԻՆ ԳԵՏՆ. (7.) Ձայն.

1 Մ՚եր կեան — քին գետն կը վա — զէ. Ո՚ող — կա — ւէտ դաշ — տէն կ՚անց — նի,

2 Մ՚իշտ կ՚եր — թայ դէպ 'ի ծով ան, Խ՚է — պէտ ան կա — յուն ըլ — լայ,

Կամ ա — րագ՝ դա — հա — վէ — ժէն, Դ՚էպ 'ի վար կը գը — լո — րի։

Ո՚անր՝ ա — րագ՝ խա — ղաղ՝ կամ խառն, Դ՚էպ յա — ւեր — ժու — թիւն կ՚եր — թայ։

Գեթ — սե — ման պար — տէզն մը — տէք Դուք՝ դե — էն փոր — ձու — ած — ներ.

Ձեր Տէ — րո — ջը վէճն ա — ռէք, Ի՛ն խոստ ա — հա — ւոր գի — շեր։

Իր ցա — ւէն եա մի քաշ — ուէք, Ու ա — ղօթք ը — նել սոր — վէք։

110 ՔԱՐԵՂԷՆ ՍԻՐՏ. Նրգ 33: (7: 6 տող:) Ձայն.

Քա - րե - ղէն սիրտ՝ որդ ղըղ - ջա՛, Կա-կուղ-ցիր խա - չէն յաղ-թուած. Տես ա - րիւնն հո - ղին վը - րայ.

Նա մար - մի - նը ջախ - ջա - խած. Մե՛-ղա - ւոր՝ աս ի՞նչ ը - րիր, Տէ - րը դուն ըս - պան - նե - ցիր:

Ա — պա—հով Տէրն մեզ պա — հեց, Ա՛ս շա--բաթ ալ մահ-ուա-նէ. Եւ այս օր մեզ հոս ժող—վեց, Որ շը-նորհք խընդ-րենք իր — մէ:

Ի՞նչ հա — ճոյ է կի-րա — կին, Է նը—ման երկ-նա—ւո — րին: Ի՞նչ հա-ճոյ է կի-րա — կին, Է նը — ման երկ—նա—ւո — րին:

112 ԵՐԿՐԻՍ ԱՄԷՆ ԾԱՅՐԵՐԸ· Երգ 88։ (7, 6։ 8 տող։) ութ.

Երկ — րիս ա—մէն ծայ—րե—րը, Մ՚ե—զի կ՚ա-ղա-ղա — կեն. Մ՚ու—թի մէջ նըս-տող-նե — րը, Դ՚առն ար ցուն-քով կ՚ը-սեն.

Տու—էք մե—զի ան լոյ—սը, Ա-հա կը կոր-սու—ինք. Ճ՚անչնանք մեր մեծ փըր-կի—չը, Որ յա-ւի-տեան ապ-րինք։

113 ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌԱՋԵՒԸ. Երգ 102. (6. ու 7. 6.) Ձայն.

Ա-տե-ա-նին ա-ռա — ջե — ւը, Ի՛նչ որք և ա-ղա — ղակ. Երբ Կ՛այ-րի աշ — խար — հը, Տէ-

րոջն ո — տա-ցը տակ։ Ազ-գա-կանն ու բա-րե-կամն, Ջա — ու-րին հոն յա — ւի-տ — եան.

Բ

Ալ բըռ-նէ հոն վա-խը չարն, Իսկ սուրբք կ'ու-րա-խա-նան։ Չա-րա-նին առ-ջե-ւը, Ի՞նչ ողբ և ա-ղա-ղակ։

114 ԵՐԲ ՊԻՏԻ ՄԷԿՏԵՂ ԳԱՆՔ. Երգ 109։ (Ծ. 5։ յատուկ։) Դուէ.

Բաղ.

Ե՞րբ պի-տի մէկ տեղ գանք, Եւ միշտ մը-նանք հոն. Ու հան-գիստ վա-յե-լենք, Եւ շատ բա-րիք հոն։

Ու չար աշ-խար-հըս միշտ, Մի-այն կուտայ մեզ վիշտ. Հոս չենք գըտներ հան-գիստ, Որ-նաւ, յա-ւիտ-եանս:

115. ՀԱՒԱՏՔՍ ՔԵԶ ԿԸ ՆԱՅԻ. Եղ. 57։ (6, 6. 4. 6, 6, 6. 4 ։ 7 տող) ութ.

Հա-ւատքս քեզ կը նա-յի, Ո՛վ Գառն Գող-գո-թա-յի. Փըր-կիչ ի-մին Ձայ-նիս մը-

տիկ ը — րէ · Իմ մեղ — քըս Տէր քա — ւէ · Ըղ — ղամ ես յայամ հե - տէ, Մի — այն քու — կին ։

116 ՈՎ ՏԷՐ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ · Սաղմոս 65 ։ (11 ։) տրտէ ·

Ով Տէր՝ օրհ—նու—թիւն կը սպա — սէ միշտ քե — զի, Քե — զի նա — և ուխտ պի—տի միշտ կա-տար—ուի ·

Ո՛վ դուն ա–ղա–չանք և ա–ղօթք լը–սող Տէր, Քե–զի գայ ա–մէն մար–մին ու փըր–կու–ի։

117 ՏԷՐ ԹԱԳԱՒՈՐ Է. Սաղմ 99։ (11.10։) ուղղ.

Տէր թա–գա–ւոր է տի–րեց ա–մէն տե–ղը, Թող ա–մէ–նայն մարդ դո–ղայ՝ սար–սա–փի.

Ինք հրեշ-տա—կաց վրայ դը—րաւ իր ա—թո-ռը, Թող ա—մէն կուռքն աշ-խար-հէս կոր-ծա—նի։

118 ԴՈՒՆ ԶԻՍ ՊԱՇՏՊԱՆԷ. Սաղմ 16։ (12։) ուրաէ.

Դուն զիս պաշտ-պա-նէ և պա—հէ իմ Աստ—ուա-ծըս, Քանզի ես մի—այն քե-զի յոյ-սըս դը-րեր եմ.

Դուն ես պա-հա-պանս Տէր Աստուած իմ փըր-կի-չըս, Մի—այն քեզ-մէ Տէր բա-րու-թեանս ըս-պա—սեր եմ:

119 ԶԱՐԹԻՐ ԶԱՐԹԻՐ ԲԱԶ. ՏԻՐԱԿԱՆ. Եղգ 87: (8. 8 տող:) ուրախ.

1 Զար-թի՛ր զար-թի՛ր ալ տի—րա-կան, Շար-ժէ՛ ու—ժո—վըդ ազգն մարդ-կան. Որ զօ-րու-թինդ աշ—խարհ տես-նէ,

2 Մար-դու ա—րեան ալ չը թափ-ուի, Ու-նոյն զօ-հեր չըլ—լան մեղ—քի. Որ-դիք մարդ-կան ա—պա-ւի-նին,

3 Թէեւ Եփ—ա—նին յա—ջող ա—ռանն, Ճող-ջէ հօ-տեղ ցր—ուածն ա—ռին. Թող աշ-խարհնիս տես—նեն ապաւէն,

Եւ յաղ-թու-թիւնդ գո—վա-բա-նէ . Ես եմ Ե—հո—վայ Տէր Աստ-ուած , Գո-չէ Թող ձայնդ հե-թա-նո—սաց . Զայ-նէդ մեհ-եանք Թող

Մե-ղա-ւո-րաց մի—ակ Փրկ-չին . Ցոյց զօ-րու-թիւնդ աջ տի-րա-կան , Որ չա-րու-թիւնք բնա-ջինջ բլ—լան . Ճըշ-մար-տու-թեանդ լոյսն

Բո-լոր աշ-խարհ մէկ հօտ ե-ղած . Ա—մե-նա-կալ բա—րի Աստ-ուած , Խըր-կէ՜ շը-նորհք բո—լոր մարդ-կանց . Որ ան յաղ-թէ գի—

կոր—ծա-նին , Եւ պիղծ սե-ղանք Թող տա-պա—լին ։ Տի—րէ Քրիս—տոս Տէրն ա—մե—նից ։

ալ Թող գայ , Որ ըր-տու-թիւնք ան-հետ բլ—լան ։ Տի—րէ Քրիս-տոս

Տի—րէ Քրիս—տոս , Տէր Քրիս-տոս , Տէր ա—մե—նից ։

մա-մար-տից , Տի—րէ Քրիս-տոս . Տէր ա—մե—նից ։ Տի-րէ Քրիս—տոս , Տէրն ա—մե—նից ։

Յի՛սուս՝ Փըր-կի՛չ մե — ղա — ւո — րաց, Մի — այն քեզ կը նա-յիմ. Քու մեծ սի — րոյդ ա — ռա — տու-թեամբ, Յի — շէ՛ զիս ով Տէր իմ. Յի-շէ զիս Տէր, յի-շէ զիս Տէր:

ծանր

121 ԲԱՆԻ ՈՐ ՄԱՀԸ ԿՈՒՇԱՆԱՅ. Եղգ 37: (8: 8 տող:) Դաշ.

Բա-նի որ մա — հը կ'ու — — շա - նայ, Ա - ղօր - մու — թիւն՝ և ջյա ալ

կայ. Բայց ո՛չ շու — — տով խո — — րունկ գի — շեր, Գի — — տի կըր-

Դ Ֆ Հ Ֆ

րէ ա-մէն յոյ—սեր։ Այս օր Աստ-ուած կը հրա—ւի —— րէ, Կե-նաց խօս—
Ո՛վ մե-ղա—ւոր՝ վա—զէ՛ ե —— կո՛ւր, Պատ-րաստ է

քերն ինչ քաղ —— ցըր է.
Տէրն քեզ նե —— րե—լու։

3 Երբոր թևերն ժամանակին,
Քեզ գերեզմանը կը տանին.
Եւ ան ատեանն՝ ուր յոյս չկայ,
Հոգիդ պիտի ներկայանայ։

4 Այն աւերակ՝ անյոյս երկիր,
Ուրախութեան լոյս չըծագիր.
Աստուած չըկայ՝ աղօթք լսող,
Յիսուս չըկայ հոգիդ փրկող։

122 ՈՎ, ՍՈՒՐԲ ԳԼՈՒԽ՝ ԻՆՉՈ՞Ւ ԵՍ. Երգ 14: (7, 6: յատուկ:) Ձայն,

Ձայն.

Ո՛վ սուրբ գը-լուխ՝ ին-չո՞ւ ես Ցա--ւի մէջ ըն-կըղ--մած. Ին-չո՞ւ վի-րա-ւոր-ուած ես, Եւ փու-շե-րով պսակ-ուած:

Ո՛վ սուրբ գը-լուխ, փառ-քո-վըդ, Եր-կինք կը լե-ցը-նես. Բայց հոս ա-րիւ-նա--լի-ցըդ, Դուն պատ-ուա-կան ինձ ես:

123 ՍՈՒՐԲ ԵՍ ՏԷՐ. Եղգ 10. (7. 8 տող.) Ձայն.

Սուրբ ես, Սուրբ ես, Սուրբ ես, Տէր, Եհովա, զօ—րաց Աստ—ուած.
Տի—ե—զերք, ա—մէն բա—ներ, Քու զօրեղ խօս—քովդ ծը—նած, Բոլորտիքդ երբ կեցաւ, Ահեղ խիստ ուրախացաւ.

Երկրորդ Անգամ

Յայն—ժամ լըս—ուե—ցան եր—գեր,
Սուրբ ես, Սուրբ ես, Սուրբ ես, Տէր.

124 ԲԱՑ ԾԱՌԱՅԻ ԴՈՒՆ ԱՄ. ԳԵՐԵԶՄԱՆ. Երգ 100. (8.) ձայն.

Մեղմ

1 Բա՛ց ծա-ռըդ դուռն ա՛լ գե — րեզ - ման, Նո րէն ե - ղէր մեր գան — ձա — րան.

2 Ա՛չ ցաւ ո՛չ վիշտ ու ո՛չ վախն ալ Քու սահ-ման-ներդ կըր — նան մըտ — նալ.

3 Ըստ-ուած-որ — դին ալ հոս նըն — ջեց, Նոյն ինք ալ գե—րեզ— մանն օրհ—նեց.

1 Հոս տեղ մը տա՛ւր աս մար — մի — նին, Որ մունձ նըն - ջէ մէջ փո — շի — ին:

2 Ի Տէր ննջողն հող — գար վայ — եր, Ձան կը հըս — կեն սուրբ հրեշ — տակ-ներ:

3 Հանգչէ՛ հոս դուն նըն—ջեալ մար—մին, Մին — չև ծա — գի ա — ւուր փըրկ — չին.

1 Հոս տեղ մը տո՛ւր ա մար — մի — նին, Որ մունձ նըն — ջէ մէջ փո — շի — ին։

2 Ի Տէր նըն — ջողն չըզ — գար վայ — եր, Ձան կը հըն — կէն տուրք հրեշ — տակ — ներ։

3 Հանգ-չէ հոս դուն նըն — ջեալ մար — մին, Մ՚ին — չև ծա — գի ա — տուն փըրկ — չին։

Մ՛ի ա — ռա — ւօտ փըրկ — չին՝ ծա — գէ՛, Ե՛ր — կիր ա — նոր խօս — քին լը — սէ՛.

դ ե

Քեզ պաշ տըր — ուած աս գանձն հա — նէ, Որ իր Տէ — րո — ջը դէմ ել — լէ։

դ ե

Քեզ պաշ տըր — ուած աս գանձն հա — նէ, Որ իր Տէ — րո — ջը դէմ ել — լէ։

125 ԼԵՌԱՆՑԸ ՎՐԱՅ Ի՞ՆՉ ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՆ. (Ձեռնադրութեան համար եպիսկ.)

Դ

Լե — ռան-ցը վրայ ի՞նչ գե-ղե — ցիկ են ան մար — դուն ոտ — քերն Որ խա — ղա — ղու —

Դ

թեան լու — րեր կը բե — րէ Որ խա-ղա — ղու — թիւ-նը կը հրա — տա — րա —

կէ փըր—կիչն կը քա-րո—զէ մեզ և կ՚ը—սէ Սի—օ—նին Աստուածդ կը տի—րէ Աս—

տուածդ կը տի—րէ Պա-հա-պան-ներդ այ-տի եր-գեն ձայ-ներ-նին մէկ տեղ վեր-ցը-նե-լով զի յայտ-նա-

պէս պի - տի սնս — նէն երբ մեր Տէրն եա գար — ձը — նէ իր Սի — օ — նը ։

Ցըն-ծու-թեան ձայ — նով ցըն-ծու-թեան ձայ - նով եր - գե — ցէք եր - գե — ցէք դուք ա —

ւե-րակ-ներ Ե-րու — սա-ղէ-մի ։ Եր-գե — ցէք եր—գե — ցէք դուք ա — ւե-րակ — ներ Ե-րու —

Տէրն է այն .

սա — ղէ - մի ։ Վասն զի Տէրն կը մը-խի — թա — րէ իր ժո — ղո — վուր-դը ։ Տէրն կը փըր—

կէ Ե — րու — սա — ղէմ Նստ — ուած ինքն իր սուրբ քա — ղա — քը մեր-կա-

ազ — գե — րուն աչ — քին առ — ջե — ւը:

ազ — գե — րուն աչ — քին առ — ջե — ւը:

ցուց ազ — գե — րուն աչ — քին առ — ջե — ւը աչ — քին առ — ջե — ւը:

Բո — լոր երկ — րիս ա — մէն ծայ — րերն պի — տի տես-նեն մեր Տէ - րոջն

1ն 2ր

փըր — կու — թիւն թիւն ։ Ա — մէն . Ա — մէն ։

126 ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ՏՈՒՆ ՓԱՌԱՒՈՐ. Եղ. 107։ (8. 6։)

1 Ե — րու-սա — ղէմ տուն փա-ռա-ւոր, Ա՛ նունդ ինձ սի րե — լի. Երբ — Երբ աշ-խա-տանքս պի-տի վեր-

Ու ես հասնիմ Ու ես հասնիմ, Ու ես . . . . հաս —

նայ, Ու ես . . . . . Ու ես . . . . . Ու ես . . . . հաս —

Ու ես հասնիմ Ու ես հասնիմ, Ու ես . . . հաս —

նիմ քե — զի ։ 2 ՈՀ ե՞րբ Տէ րոջս քա - ղաք ,

նիմ քե — զի ։ 2 Ե՞րբ ո՜վ Տէ - րո - ջըս սուրբ քա - ղաք , Գա — լատդ մըտ — նեմ պի —

նիմ քե — զի ։ 2 ՈՀ ե՞րբ , Տէ րոջս քա - ղաք ,

ո՜վ սուրբ քա — ղաք ; Գա լատդ մըտ-նեմ, պա-լատդ մըտ նեմ պի-

տի . Ուր չար-ձըկ ուխ սուրբ ժո-ղով.ք-ներ . Հոն է միշտ Կի — րա — կի ։

Ո՜վ սուրբ քա - ղաք , Գա-լատդ մըտ-նեմ, պա-լատդ մըտ-նեմ պի —

տի։ 3 Հոն եր ջա — նիկ են միշտ ա — մէնն, մեղք՝ վիշտ չի — կայ.

3 Հոն եր — ջա — նիկ են միշտ ա — մէնն, Ու՛ մեղք՝ և ոչ վիշտ կայ.

տի։ 3 Հոն եր-ջա — նիկ են միշտ ա — մէնն, մեղք՝ վիշտ չի — կայ.

Օրհ-նեալ քա — ղաք՝ աս չար երկ — րէն, Հո-գիս քե — զի թող գայ, Հո-գիս քե — զի

Օրհ-նեալ քա — ղաք՝ աս չար երկ — րէն, Հո — գիս քե—զի թող գայ, Հո — գիս քե - զի թող

Օրհ-նեալ քա — ղաք՝ աս չար երկ — րէն, Հո-գիս քե — զի թող գայ, Հո-գիս քե — զի

գայ, Հո-գիս քե — զի Թողգայ: Ե — րու-սա-ղէմ, Ե — րու — սա — ղէմ, Ա.——նունդ ինձ սի — րե —

4 Ին — չու մահ — ուան ցա — ւէն խոր — շիմ, Ին — չու վախ — նամ, դո —

լե . . . . . 4 Ին—չու մահ—ուան ցա—ւէն խոր—շիմ, Ին—չու վախ—նամ, դո —

4 Ին—չու մահ—ուան ցա—ւէն խոր—շիմ, Ին—չու վախ—նամ, դո —

ղամ. ժա — ռան — գու — թիւնս առ — ջեւս . . . ու — նիմ, Գը — սակն իմ

ժա — ռան — գու-թիւնս . . . . . առ — ջիս ու — նիմ, Գը — սակն . . . իմ ան — թա —

ղամ. ժա — ռան — գութիւնս առ — ջեւս . . . . . ու — նիմ, Գըսակն իմ

ղամ. ժա-ռան — գու — թիւնս . . . . առ - ջեւս ու — նիմ, Գը-սակն . . . իմ ան — թա —

ան . . . . . թա — ռամ։ Այն-ժամ

ռամ . . . . ։

ան . . . . . թա — ռամ։ 5 Ե — րու-սա-ղէմ, տուն փա-ռա ւոր, Քեզ սիր տըս կը ցան-կայ, սիրտս կը ցան-կայ . Այն-ժամ

ռամ . . . . . . ։ Այն-ժամ

Երբ աչ-քըս քեզ աչքս քեզ տես-նայ, Երբ

Երբ ա . . . չքս Երբ ա . . . չքս Երբ

Այն ժամ վէհ-տերս պի-տի վէր—նան, Երբ ա . . . . . չքս Երբ ա . . . . . չքս Երբ

Այն ժամ վէհ-տերս պի-տի վէր նան, Երբ աչ-քըս քեզ աչքս քեզ տեսնայ, Երբ

աչ . . . . քըս քեզ տես—նայ, աչքս քեզ . . . տես նայ։

աչ . . . . քըս քեզ տես — նայ, աչքս քեզ տես նայ։

աչ ———— . . . . քըս քեզ տես — նայ, աչքս քեզ տեսնայ։ Ե — րու-սա-ղէ՛մ, Ե — րու — սա —

աչ . . . . քըս քեզ տես—նայ, աչքս

ղէ՛մ, Ա — նունդ ինձ սի — րե — լի, Ա — նունդ ինձ սի — րե — լի։

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳ․

1 Հոգիս հանգիստ չունի․ Աչեղ կերպով կ'ալ— քամ, Ու զեկներուան ժա.... մաւն՝ Թէ սուրբ հոգին ես.......... կը․ ․ պա— ․ ․ տէ։

2 Ինչու՞ հոս կը մնամ․ Տէրոջս ուխտը վրաս ա— ռի, (Ու չեմ կրնար հոս չուքերով խաղալ՝ երկրի ծաղկեք ժող—) վել՝ Մինչեւ իմ գործս լմնցունեմ ու իմ հա— չի․ ․ ․ ալս ․ ․ մամ։

3 Ուսուի եր․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ Թամ, (Այսու հետեւ սիրտս բարեկամներս եւ սուտ յոյսերս ես կը ջն—) հեմ Ու ինչ որ ես հոս կը կորսնեմ մ՛իլ հոյրե— Նկա՛ն զի․ ․ ․ ․ ․ զի։

4 Այսու հետեւ թող իմ բաժինս ըլլայ հանգստութիւն կամ) խաւէ Ու իմ զաւաթս քաղցր կամ լի— զի՝ (Ես կ'աղօթեմ Տէր իս սրբէ ու զօրա— ցուր պատերազմին ա—) հեղ ժա— մուն։

5 Ու երբ պատկիմ ես մեռնի— ըու, (Մինակ՝ անմխիթար՝ փնտռողութիւն կամ թշնա—) մայ մէջ (Ինչ քաղցր պիտի ըլլայ խորհիլ թէ ես երկնից հա—) մար աշ— խատե— ․ ․ ցայ։

6 Ու թէ որ մէկ հոգի՝ որն Սա— տանան կորսնցունել փնտռեց ինծի ներ— մուն, Աշխատութեանս երկինք հաս— նի՝ Ո՞հ ինչ ցնծում պիտի ըլլայ իմ օրը․ ․ ալս Տէր։

Յրդ տուընէն ետքը։

Տէ—րո-ջըս խօս-քը կը լը-սեմ, "Գնա քա-րո—զէ իս", Չայնն ա-կան-ջիս կու գայ և սիրաս կ'աղ-դէ։

Ճրդ տուընէն ետքը։

Իւ յա-ւի-տեանս յա-ւի-տե—նից Հո-գիս բնաւ չի պի-տի ղըղ—ջայ, Որ նե-ղու-թիւնն բա-ժինս Հաս ըն—տրե—ցի։

127 ՈՎ. ԴՈՒՔ ՏԻԵԶԵՐՔ. Սաղմոս 66: (11.)

Ո՛վ դուք տի-ե-զերք՝ մեծ ու—րա—խու-թիւ-նով Տէ—րո-ջը առ—ջին միշտ ա—ղա-ղա-կե-ցէք.

Ա.—նոր ա-նու-նին սաղ-մոս—ներ եր-գե—լով, Եւ իր օրհ-նու-թիւնն փա-ռա-ւոր միշտ ը—րէք:

Տէր թա-գա-ւոր է տի — րեց ա - մէն տե - ղը, Թող ա - մե-նայն մարդ դո — ղայ՝ սար-սա-փի. Ինք հրեշ-տա-կաց վրայ դը — րաւ իր ա — թո-ռը, Թող ա-մէն կուռքն աշ—խար — հէս կոր-ծա — նի։

129 ԵՐԹԱՄ ԻՄ ՀՕՐՍ

Նըլ-լեմ եր—թամ ել-լեմ եր—թամ շուտ ել—լեմ եր—թամ իմ հօ — րըս ե ը—

սեմ ա — նոր. Ո՛վ հայր. ո՛վ հայր, մե-ղան-չե — ցի մե-ղան—չե—ցի եր-կին-քին դէմ ու առ—ջե —

ւրդ առ-ջե — ւրդ և ալ ար-ժա-նի չեմ քու որ-դիդ ըս — ուե — լու. և ալ ար-ժա-նի չեմ քու որ-դիդ ըս-ուե-լու:

130 ԴՈՒՆ ԶԻՍ ՊԱՀՊԱՆԷ: Սաղմոս 16: (12:)

Դուն զիս պահ-պա — նէ և պա — հէ իմ Աստ — ուա-ծըս, Քան — զի ես մի — այն քե-զի յոյ — սըս դը —

րեր եմ. Դուն ես պա - հա — պա-նըս Տէր Աստ—ուած իմ փըր — կի-չս. Մի — այն քեզ—մէ

Տէր բա - րու - թեանս ըս-պա—սեր եմ: Մի—այն քեզ-մէ Տէր բա-րու-թեանս ըս—պա—սեր եմ:

131 ՈՎ՝ ՏԷՐ ՅԻՍՈՒՍ Երգ 113։ (8. 6։)

Ո՛վ Տէր Յի — սուս՝ ան — սուտ բեր — նով Դուն խօսք տու — իր մե — զի.

Թէ ես կ'եր — թամ իմ Հօ — րըս քով, Տեղ պատ — րաս — տել ձե — զի։

ՑԱՆԿ

6. 5. 6. 5. 6. 6. 6. 5 ոտք ։ 8 տող ։

ԵՐԵՍ

Երբ պիտի մեկտեղ գանք (յատուկ) . . 114

6. 6. 4. 6. 6. 6. 4 ոտք ։ 7 տող ։

Հաւատքս քեզ կը նայի 115

6. 6. 6. 6. 7. 6. 7. 6 ոտք ։ 8 տող ։

Ատեանին առջևը 113

6. 6. 6. 6. 8. 8 ոտք ։ 6 տող ։

Հնչեցուցէք փողերն 102
Պիտի երգեմ քեզի 103

6. 6. 8. 6 ոտք ։ 4 տող ։

Եկէք Տէրն սիրողներ 96
Խաղաղական հոգիս 98
Հոգիս զգոյշ կեցիր 95
Շնորհք ձայն սիրելի 99
Ուր կայ հանգստութիւն 98

ԵՐԵՍ

Տէր իմ քեզ կը սիրեմ 97
Փափուկ սիրտ մօրն 96, 100

6. 6. 9. 6. 6. 9 ոտք ։ 6 տող ։

Երջանիկ անոնք են 101

7. 6. 7. 6. 7. 6. 7. 6 ոտք ։ 8 տող ։

Երկրիս ամէն ծայրերը 112
Ով սուրբ գլուխ ինչու ես (յատուկ) . . 124

7 ոտք ։

Ով դուն Սուրբ Գիրք երկնային . . . 104
Տէր Յիսուս Էմմանուէլ 105
Տիեզերքը նորոգող 107

7 ոտք ։ 6 տող ։

Ապահով Տէրն մեզ պահեց 111
Գեթսեմանի պարտէզն մտէք 109
Քարեղէն սիրտ 110

ՑԱՆԿ

7 ոտք : 8 տող :

	ԵՐԵՍ
Մեր կեանքին գետն	108
Ով խաչեալ փրկիչ Քրիստոս	106
Սուրբ ես Տէր	125

8. 6 ոտք : 4 տող .

Ահա մեզի մանուկ ծնաւ	89
Ամէն երկիր	85
Դուն մեծ փրկիչս	84
Երբ իմ Աստուածս	88
Երիտասարդն ինչով մաքրէ	86
Երուսաղէմ տուն փառաւոր	135
Լսի ով Տէր	81
Մահուան գալուն	79
Մէկը տեսայ	78
Ողջոյն մեծ Էմմանուէլին	82
Ով դուք ամէն ժողովուրդներ	92
Ով մեղաւոր ահաբեկած	82
Ով մեղաւոր մարդ	93
Ով Տէր գթած	80
Ով Տէր դատող	94
Ով Տէր Յիսուս	91, 148
Սկայութիւնդ զարմանալի	90
Տէր առտուանց	87
Տէրն օրհնեցէք բոլոր սրտով	90
Տէր քաղցր աչքով	93
Քու սրբարանդ ով Տէր	83

8. 6. 8. 6. 8 ոտք : 5 տող :

	ԵՐԵՍ
Յիսուս փրկիչ մեղաւորաց (յատուկ)	121

8. 6. 8. 6. 8. 8 ոտք : 6 տող :

Տրտմած ատենս	94

8. 7. 8. 7. 4. 7 ոտք : 6 տող :

Այկիդ Տէր	69
Եհովա առաջնորդէ իս	67
Մեր մեղաց համար	72
Քաղցրութեամբ առաջնորդէ մեզ	74

8. 7. 8. 7. 7. 7 ոտք : 6 տող :

Ինչ է կեանքերնիս (յատուկ)	70

8. 7 ոտք : 4 տող :

Աստուած մեր ապաւէնը	71
Գիշերուան մէջ	73

8. 7. 8. 7. 8. 7. 8. 7 ոտք։ 8 տող։

ԵՐԳ

Որչափ քաղցր 75

8. 8. 6. 8. 8. 6 ոտք։ 6 տող։

Ո՜հ թէ կարող ես ըլլայի 76, 77

8 ոտք։ 4 տող։

Աստուած է մեզ յոյս 35
Աստուած Տէր մեր ինչ փառաւոր . . . 48
Բաց ծոցդ դուն ով գերեզման 126
Բացուին այսօր 20
Բոլոր սրտով կը գոհանամ 52
Եղուկ եմ ես 55
Երբ ան խաչին ես կը նայիմ . . . 33
Երկնից Աստուածն որ կը պաշտենք . . 32
Զարթիր հոգիս ուրախ երգով . . . 41
Ըսի թէ ես 27
Թէ որ Աստուած տունն չշինէ . . . 59
Թող Իսրայէլն ըսէ 51
Թող ստեղծողը միշտ գովուի . . . 43
Թող քու Սուրբ Խօսքդ 25
Ինչ անվախճան 42

ԵՐԳ

Իջիր յերկնից ով Աղաւնի 40
Կը խնդայի երբ կ՚ըսէին 49
Յիսուս աշխարհքը 45
Նեղեալ հոգւոյս 46
Ողորմութիւնդ պիտի երգեմ 61
Ով աչք մը (յատուկ) 65
Ով Սուրբ Հոգի 26
Ով Տէր Աստուած մեզ ես ձգած . . . 57
Ով Տէր ինչու մեզ մերժեցիր . . . 56
Ով Տէր Յիսուս քեզ կը սիրեմ . . . 21
Ով Տէր նոր սիրտ յիս ստեղծէ . . . 34
Ով Տէր քու Խօսքդ է հաստատուն . . 53
Որչափ արիւն 44
Որչափ օրհնած է 39
Չէ թէ մեզի 24
Սիրած մեղքերս ես կը թողում . . . 22
Սճռեց Տէրն 37
Տէր բազմագութ 47
Տէր իմ Աստուած 23
Տէրն կը տիրէ երկիր ցնծայ . . . 58
Տէրն օրհնեցէք զի է բարի . . . 54
Տէրն օրհնեցէք 60
Տէրոջ լեռն ով պիտի ելլայ . . . 36
Տէրոջ տուէք փառք գոհութիւն . . . 50
Տէր վար նայէ 28
Օրհնեալ է ան 38

8 ոտք: 6 տող:

ԵՐԳ

Լեզուովս պիտի Աստուած գովուի . . . 63
Խաղաղութիւն ըլլայ քեզի 30
Արընթաց եղջերուին նման 29
Քու Սուրբ Գիրքդ 64

8 ոտք: 8 տող:

Զարթիր զարթիր աջ տիրական . . . 119
Փրկիչը սեղան (յատուկ) 66
Քանի որ մահը կ'ուշանայ 122

10 ոտք: 4 տող:

Աստուած ողորմած 2
Բարի խօսքերով 4
Երբ քեզ հանդիպի 6
Երնեկ ան տղին 9
ԶՏէր գովեցէք 8
Ինձ Տէրը եղաւ 7
Ինչու անհաւատք 14
Ինչու դուք ըսէք 12
Ինչու ես ասանկ 18
Հոգիս արթընցիր 15

ԵՐԳ

Ով դուք արդարներ 13
Ով զարմանալի 5
Ով Տէր դուն ես յոյս 19
Ով Տէր Եհովա 16
Ով Տէր իմ Աստուած 17
Ով փառաւորեալ 11
Տէրն է խիստ շատ մեծ 3
Տէրոջը տուէք 10

11. 10. 11. 10 ոտք: 4 տող:

Տէր թագաւոր է 117. 144

11 ոտք: 4 տող:

Ով դուք տիեզերք 143
Ով Տէր օրհնութիւն 116

12 ոտք: 4 տող:

Դուն զիս պաշտպանէ 118, 146

Առաքելութեան երգ 141
Երթամ իմ հօրս 145
Լեռանցը վրայ ինչ գեղեցիկ են 129

ՆՈՒԱԳԱՐԱՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

